

PIK L, Ч.1

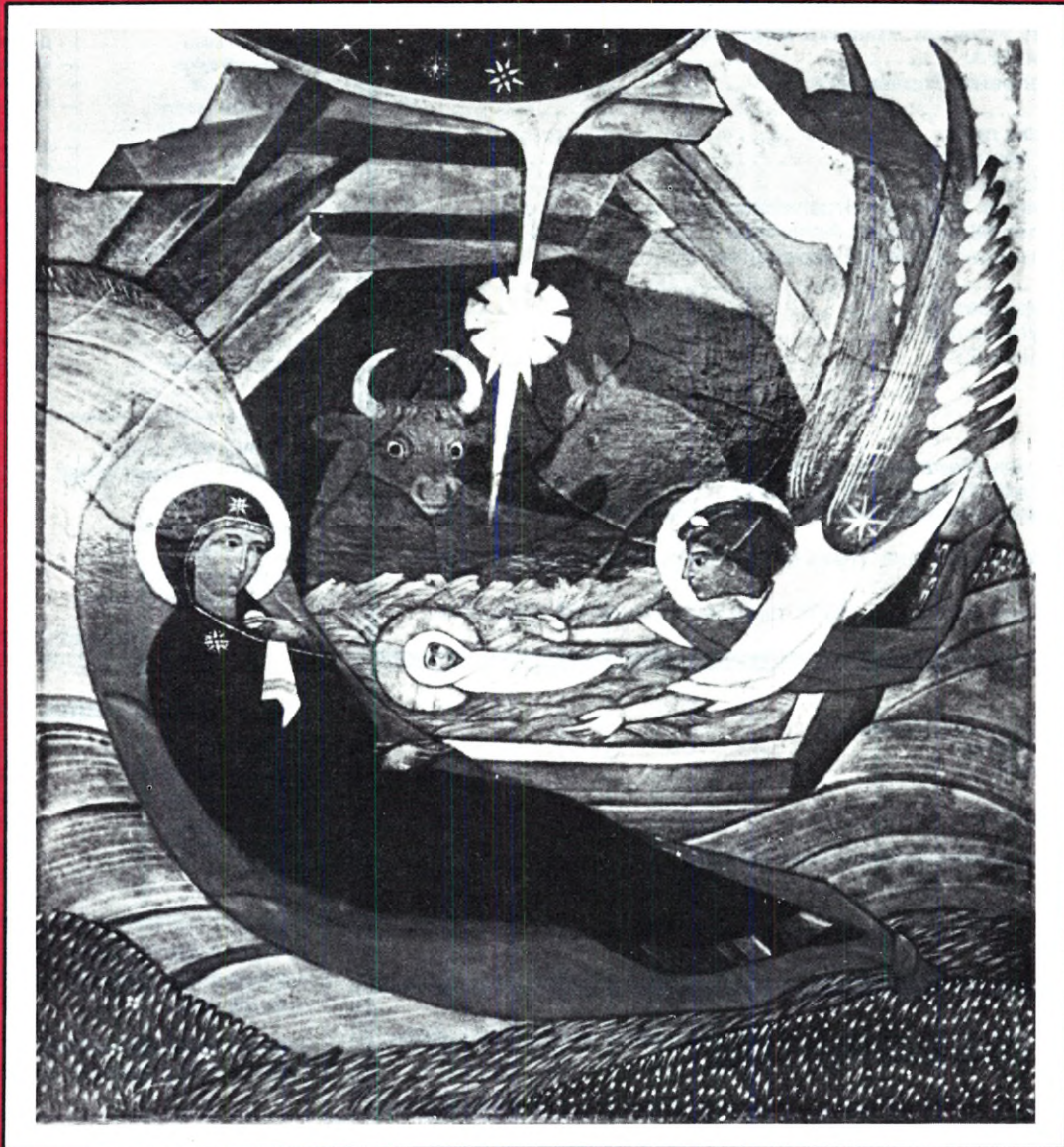
СІЧЕНЬ — 1993 — JANUARY

No.1, VOL.I

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK L, Ч. 1

СІЧЕНЬ — 1993 — JANUARY

No. 1, VOL. L

Галина Могильницька. Сію, сію, посіваю	1
Різдвяні привіти	1
Р. Л. Хомяк. Починаємо 50-ий.	2
Дарія Цвек. Свят-вечір.	3
Людмила Шушуріна. Час будувати.	4
Вадим Крищенко. Шапка землі.	5
Ольга Кузьмович. Мати з дитятком.	6
Роман Чорнобіль. Різдвяна містерія.	7
Вісті з Централі	8
Любов Дражевська. Ще про Петра Холодного мол.	8
Христя Навроцька. Засідання Головної Управи СУА	10
Слово Голови Союзу Українок Америки Марії Савчак на засіданні Головної Управи СУА.	11
Ухвали засідання Головної Управи СУА	13
Нам пишуть	14
Богдан Лепкий. Також лист	15
Любомира. А де св. Миколай?	16
Our Life. Christmas Greetings	17
A Historian in Politics: Mykhailo Hrushevsky	18
I. Torrance. Branch 58 celebrates Anniversary	21
The Ukrainian Museum: A cultural experience	22
Cook's Corner	23
Дарія Цвек. Наше харчування	24
Хроніка Округ. Округа Чикаго	25
Дописи Округ і Відділів СУА	28
Пожертви	31
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

Ілюстрації **Анатолія Павленка.** Київ, 1992 р.
Illustration by Anatolii Pavlenko, Kyiv, 1992.

На обкладинці: Різдво Христове. Петро Холодний, 1980-ті роки, дерево, темпера, 23 7/8 x 27 in.

Our cover: Nativity. Petro Cholodny, 1980s, tempera on wood, 23 7/8 x 27 in.

Редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англійської частини — **Марта Бачинська**
Мовний редактор — **Роман Юрєвич**
Адміністратор — **Наталія Дума**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Любов Волинець
Христя Навроцька — з уряду (пресова референтка Головної Управи)
Іванна Ратич
Іванна Рожанковська
Ольга Руденська
Марія Савчак — з уряду (Голова Союзу Українок Америки)
Тамара Стадніченко-Корнелісон

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1993 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

ГОЛОВНА УПРАВА СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Савчак — голова
Іванна Ратич — 1-ша заступниця голови
Ольга Гнатейко — 2-го заступниця голови для справ організаційних
Лідія Гладка — 3-тя заступниця голови для справ культури
Марта Хомяк — 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Ірина Чайківська — протоколярна секретарка
Марія Томоруг — кореспонденційна секретарка
Розалія Полчій — англійська секретарка
Рома Шуган — скарбнича
Марта Данилюк — фінансова секретарка
Ірина Куровицька — вільний член
Лідія Білоус — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Руснак — музейно-мистецька
Ольга Тритяк — виховна
Лідія Черник — суспільної опіки
Анна Кравчук — стиліндій
Христя Навроцька — пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гевко — Дітройт
Оксана Фаріон — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марія Крамарчук — Північний Нью-Йорк
Марія Полянська — Нью-Джерсі
Іванна Шкарупа — Огайо
Анастасія Хариш — Чикаго
Ірена Гладка — Нова Англія
Наталія Кушнір-Верзол — Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Евгенія Новаківська — голова
Лідія Дяченко — член
Таїса Турянська — член
Надя Бігун — заступниця
Лідія Фіцалович — заступниця

ГОЛОВНА УПРАВА СУА
РЕДАКЦІЯ / АДМІНІСТРАЦІЯ
108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 533-4646

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 228-0110
Fax (212) 228-1947

Години урядування:

від 10:00 до 4:00 по пол.

РЕДАКЦІЯ: (212) 674-5508

Fax: (212) 254-2672

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W24HG
England

АВСТРАЛІЯ:

Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly — except Aug.
by Ukrainian National Women's League of America, Inc.,
108 Second Avenue, New York, NY 10003.

ISSN 0740-0225

Postmaster: send address changes to

"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

СІЮ, СІЮ, ПОСІВАЮ!..

З Новим роком, людоньки!
З роком Новим!
Будьте мені радісні
Та здорові!
Будьте мені радісні
Ще й багаті.
Щоб добро всідалось
У вашій хаті!
Щоб всідалось в хатоньці
Ще й на тині!..
Пошли, Боже, радости
Україні!
На дорозі воленьки,
На порозі —
Подаруй нам, Господи,
Ясний розум!
Подаруй нам силоньки
І сумління,
Щоб діждать із зернятка
Колосіння!
Народилась воленька
В сповиточку.
Дай їй, Боже,
Вбратися у сорочку!
Дай їй, боже, красного
Віку — долі!..
З Новим роком, людоньки!
З роком — Волі!

**ЗІ СВЯТОМ РІЗДВА ХРИСТОВОГО ТА З НОВИМ РОКОМ ВІТАЄМО СЕРДЕЧНО
ВСІХ ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ!**

ШЛЕМО ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

**УРЯДОВІ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ НА ЧОЛІ З ПРЕЗИДЕНТОМ ЛЕОНІДОМ КРАВЧУКОМ,
ПРОВОДАМ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ, ПРОВОДОВІ СКВУ, ПРОВОДОВІ СФУЖО,
ПОЧЕСНИМ ГОЛОВАМ СУА, ПОЧЕСНИМ ЧЛЕНКАМ СУА,
ЧЛЕНКАМ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, ЗЕМЛЯКАМ В УКРАЇНІ ТА ДІЯСПОРІ.**

**НЕХАЙ У НОВОМУ РОЦІ — РОЦІ ВОЛІ, ГОСПОДЬ БОГ БЛАГОСЛОВИТЬ УКРАЇНУ МИРОМ,
ЄДНІСТЮ ТА ДОБРОБУТОМ.**

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

З НАГОДИ СВЯТ ШАНОВНИМ І ДОРОГИМ

ГОЛОВІ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ МАРІЇ САВЧАК,

ЧЛЕНАМ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ТА РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ,

ДОБРОДИЯМ, ЧИТАЧАМ ТА СПІВПРАЦІВНИКАМ

НАШІ НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ НАСАГИ, ОПТИМІЗМУ І МІЦНОГО ЗДОРОВ'Я

РЕДАКЦІЯ ТА АДМІНІСТРАЦІЯ ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

ПОЧИНАЄМО 50-ИЙ

На другому році незалежної України "Наше Життя" вступає у свій п'ятдесятний рік.

Мабуть, немає серед читачів "Нашого Життя" нікого, хто не пригадує подій, пов'язаних з проголошенням незалежності 1991 року. Менше тих, хто може згадати період, коли на світ прийшло перше число журналу.

1944 рік у нинішніх читачів "Нашого Життя", які вже ходили тоді по світі, не було багато вільного часу. Тут, в Америці, в тому році постав Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК), відбиваючи напади зі сторони комуністичних кіл, які брали верх у цей період після Тегранської конференції, коли Радянський Союз став ще ближчим союзником ЗША. ЗУАДК, у проводі якого була від Союзу Українок Америки доктор Неоніля Пелехович Гайворонська, незважаючи на незavidний клімат, в якому йому доводилося працювати, збирав допомогу для жертв війни в Європі й ставав голосом "німих" українських переселенців, полонених, насильно завербованих робітників перед не надто добре політично поінформованими західними союзниками. Того ж 1944 року деякі з нинішніх читачів стали жертвами чергового червоного терору, який був наслідком наказу Сталіна — "За всяку ціну придушити повстання в Західній Україні". Палення сіл і лісів, виселення жителів були проявами цього терору, а реакцією на нього було також збільшення кількості добровольців, котрі вступали в ряди Української Повстанської Армії. Знову ж для "дивізійників" і їх родичів це був рік битви під Бродами, з якої небагато з них вийшли живими. По фабриках Америки, Радянського Союзу і Третього Райху запекло й довго працювали деякі з читачів "Нашого Життя", інші ж воювали зі зброєю в руках, а ще інші ховалися у підвалах і бункрах перед наслідками вибухів цієї зброї. В такому хаотичному 1944 році народився журнал, якому вже виповнюється п'ятдесятка.

"Наше Життя" — "дитина" Союзу Українок Америки — народилося, коли США було вже майже 20 років. Набагато раніше, в перших роках свого існування, США почав проєкт, який нині можна вважати візитною карткою організації не тільки для її членів, але й для міжнародної публіки, яка живе чи відвідує Нью-Йорк, і не в меншій мірі для відвідувачів з України — це так недавно закритої на сім замків. Мова йде про Український Музей.

Початком цього Музею треба вважати 1933 рік — рік жахливого придушення всього українського, рік геноциду на Україні — і в той же час рік показу української народної творчості на Всесвітній виставці у Чикаго. Це там, з ініціативи Союзу Українок і за тисячі зібраних ним долярів, виставлялися автентичні українські вишивки, килими, строї, різьби й картини, закуплені у львівській кооперативі "Народне

мистецтво". (Про це пише у своїй праці *"The Ukrainian Americans"* лауреат нагороди Ковалевих д-р Мирон Куропась).

Після чикагської виставки експонати виставлялися по містах, де діяли відділи США, або зберігалися на складах. Згодом цей пересувний музей без приміщення знайшов на декілька років притулок в Українському Інституті Америки в Нью-Йорку і щойно 1976 року експонати стали основою нового Українського Музею, що його створив Союз Українок Америки.

Коротка історія Українського Музею, коротко кажучи, — феноменальна.

В Нью-Йорку нелегко здобути собі визнання у будь-якій ділянці, а в музейній і поготів, бо в Нью-Йорку музеїв спеціалізованих і загальних, великих і малих, традиційних і сучасних — безліч, а Український Музей здобув собі право громадянства за короткий час. Нині про цей маленький Музей, зокрема про його виставки, пише велика преса Нью-Йорку. Його нагороджують дотаціями штатні і державні фонди. Його видання є авторитетними джерелами інформації на полицях багатьох бібліотек. І нині, коли Україна вже незамкнена на сім замків, Український Музей, ядро якого закупили в Україні жінки США понад 60 років тому, уможливує оновлення навмисно запущеного музейного сектора в Україні!

Відкритий 1976 року Український Музей на Другій авеню вже давно переріс свій престиж, своє значення, тому рада директорів Музею виготовила плани перебудови раніше закупленого будинку на Східній 6-й вулиці у репрезентативне музейне приміщення з усією сучасною технікою, з залами на виставки і на навчання. Це буде культурний центр Нью-Йорку і культурний центр незнаной ще не так давно України і звеличенням тих ранніх поселенців з різних австрій, угорщин, польщ і росій, які знали, що вони українці, і ще 60 років тому дали свої важко зароблені гроші на закуп перших експонатів нинішнього Українського Музею в Нью-Йорку.

Для завершення цього проєкту Союзіві Українок Америки треба тільки грошей на перебудову існуючого будинку.

"Наше Життя" і Український Музей — це діти США. Переглядаючи сторінки історії, важко встановити, котре з них старше. Журнал вперше появився 1944 року і в 1970-их роках причинився до створення постійного приміщення для показу творів українського народного мистецтва, вперше виставлених в Америці 1933 року. Тепер, зі своїм півстолітнім досвідом, журнал здобув собі право бути одним з експонатів історії українського поселення в Америці у новому, більшому приміщенні відомого в Нью-Йорку, і не тільки в Нью-Йорку, Музею.

Р.Л.Хомяк

СВЯТ-ВЕЧІР

Найважливішою подією у календарі українців були і є різдвяні свята. Готуються до них урочисто. Важлива ролля при цьому належить столу, за яким збирається уся сім'я. Вірили у майбутній урожай — тож стіл угинався від їжі. Господиня заздалегідь заготовляла продукти, щоб у свята на столі був повний достаток.

Підготовка до Свят-вечора має традиційний характер. На Свят-вечір не можна сваритися, карати дітей, одні одним прощають усі кривди, навіть найбільшому ворогові.

Перед вечерею всі милися джерельною водою, щоб змити свої провини. До хати вносили сіно, частину стелили на столі, а решту — під столом. Стіл застеляють сніжнобілим обрусом. На рогах стола кладуть під обрус по головці часнику, який має оберігати від хворіб. На одному розі — горіхи, аби була дружба в родині. Бож говориться у приказці: "Так любилися, що навіть горішком ділилися". На іншому розі клали яблука — аби був урожай в саду. Головка маку, покладена на розі стола, символізувала гроші і достаток. Соломою застеляли підлогу — на добробут, який повинен бути в хаті. По соломі розсипали горіхи, яблука — дітям на втіху. Діти дуже радо сідали під стіл. бавилися горіхами і кудкудакали — аби кури добре неслися. Як кури починали квоктати, то з цієї соломи укладали для квочки гніздо, накладали яєць, щоб вона виграла якнайбільше курчат. Усе, що робилося на Свят-вечір, було пов'язане з повір'ями. Старші люди під час вечері витягали стеблину сіна і ворожили собі на довголіття.

Перед вечерею до хати урочисто вносять сніп жита, який називають "Дідухом". Це міг бути також сніп вівса або пшениці, в залежності від традиції місцевості. Дідуха клали між центральною стіною і вікном. Кожен із членів сім'ї закладав нову дерев'яну ложку Дідухові за перевесло, яку витягали перед вечерею. Немиті ложки після вечері знову закладали за перевесло. На другий день ложки вибирали, мили і вже більше не клали Дідухові.

На Свят-вечір була обов'язковою пісна їжа — без м'яса, молока і товщу. Всі страви готувалися на олії. Страви на Свят-вечір склалися на різних теренах з різної кількості — з 12, 9, 7 страв. Головною стравою, що дійшла до наших днів, є пшениця — кутя з маком.

Походження куті пов'язане із щоденною їжею зі зерен пшениці, маку і меду. Мак і мед з давніх-давен були символом багатства і здоров'я в сім'ї. Простота приготування куті, її добрий смак і ситність збереглися в обряді під час різдвяних свят. До нинішніх днів технологія приготування куті не змінилася, не змінився і спосіб варіння. Вибирали найкращі зерна пшениці, сушили, поливали гарячою водою та піхали-обтовкали в ступі, а тепер втирають в макітрі (керамічній мисці). Кутю називають також "дзьобанкою", "коловатнею". Кутю треба приготувати разом з дітьми, щоб збереглася традиція, яка триває віками. Кутю кладе в новій мисці з дерев'яною ложкою на стіл хтось з молодих і нежонатих — син або внук. На застеленому столі перед Свят-вечором кладеться два колачі — один на одному: один для Маланки, другий — для Василя. Вони повинні лежати на столі до Нового року.

Вся родина з великим піднесенням чекала появи на небі першої зірки. Якщо ніч була зоряна, то вважалось, що буде врожайний рік. Тоді засвічували воскову свічку і всі голосно молилися. Після молитви згадували поіменно всіх померлих, які відійшли з родини, а також друзів. За повір'ям, душі померлих родичів приходять на Свят-вечір. До вечері кладеться для них окремих таріль і ложку. Після вечері на столі залишається їжа і кутя — як доказ доброї пам'яті про померлих. Перед вечерею нарізають маленьку булочку — "проскуру", що посвячена в церкві, на маленькі гріночки. До тарільчика наливають розтопленого меду і обкладають грінками — залежно від кількості присутніх на вечері. По молитві голова сім'ї підходить до кожного з тарільчиком відповідно до віку, з побажаннями доброго здоров'я і довголіття: синам — щоб добре поженилися, дочкам — щоб мали добрих женихів. Кожен бере гріночку, вмає у мед, дякує за побажання і цілує в руку. Якщо має якусь провинку, то просить вибачення. Сідають тоді до вечері. Розпочинає трапезу найстарший член родини. Залежно від традиції, одні починають вечерю з куті-пшениці, інші — кутею закінчують. Пасічник першу ложку куті підкидає до стелі: скільки зерен куті затримається, то настільки збільшиться у пасіці роїв. Наступна підкинена ложка куті "проорокує" кількість кіп нажатого збіжжя. Коли гасили свічку по вечері, всі тихенько сиділи, щоб дим потягнувся рівеньенько, що віщувало благодать протягом року. Якщо дим розходився по хаті, слід було чекати невдачі. По вечері залишки страв дають тваринам, бо вірили, що в різдвяну ніч вони розмовляють людським голосом. Про традиційну підготовку до Свят-вечора співається у коляді:

Газда, газдиня там походжають
Та походжають, стіл накривають.
Газдиня стелить скатерть шовкову,
А газда світить свічку воскову.

ЧАС БУДУВАТИ

Ця громадська організація покищо не має в Києві ані власного приміщення, ані постійної адреси. Вона ще дуже молода, адже її установча конференція відбулася нинішнього червня, того самого дня, на який і призначив її проведення Володимир Маняк. Але вже без Володимира, який 15 червня нагально й без часу загинув під час автобусної аварії. Дивом і на щастя вціліла в цій катастрофі його дружина, однодумець і товариш у дослідницькій і творчій діяльності Лідія Коваленко-Маняк. Це вони удвох зібрали, впорядкували, прокоментували сотні свідчень людей, котрим вдалося вижити в навалньому голодоморі 1932-1933 рр., і створили безприкладну у своєму роді Народну Книгу-Меморіал "33-й: голод". І це її, Лідію Коваленко-Маняк, обрали нинішнього червня головою Асоціації дослідників голоду-геноциду 1932-1933 рр. в Україні. З нею веде розмову київська журналістка, заступник головного редактора журналу "Жінка" Людмила Шушуріна.

Лідія Коваленко-Маняк. Lidia Kovalenko-Maniak.

— Пані Лідіє, задля чого створено Асоціацію, які надії пов'язуєте з нею? Що збираєтесь досліджувати, адже про голодомор в Україні, цю найбільшу з трагедій ХХ століття, здається, вже стільки сказано?

— Нас спонукало до цього декілька причин. Почну з того, що дехто не лише у світі, а й в Україні і досі не хоче бачити в цій трагедії зловмисної, чітко спланої проти українського селянства акції сталінського тоталітаризму, продовження випробуваного ще на початку двадцятих років методу приборкання цілого народу. То був справжнісінький, з усіма його страшними ознаками, акт геноциду. А геноцид — підсудний. Відтак і хочемо добитися, щоб злочини наших вітчизняних творців геноциду проти власного народу дістали належну юридичну кваліфікацію на підставі норм міжнародного права.

— Нині нерідко доводиться чути: "Україна переживає не ліпші часи, народ втомився. Годі ятрити рани, годі дивитися в минуле! Давайте жити майбутнім!"

— Я не стану тепер сперечатися з помилковістю, недалекоглядністю подібних тверджень. І все ж скажу: саме з думкою про майбутнє ми й розпочали нашу роботу.

Річ у тім, що ставлення в світі до самого факту незалежності України покищо далеко не одностайне. Отже й будемо прагнути в міру наших сил і завдань сприяти її широкому визнанню. Зокрема, доводячи, що голод в Україні був засобом її підкорення Москві, виявом її безмежної залежності від Кремля і кремлівських "мрійників"-злочинців, вислідом продажності української партійної старшини. Адже не трагічний випадок, не природа й аж ніяк не наша земля винні у смерті мільйонів.

Нам усім треба усвідомити ще одну гірку правду: од тридцятих років голод в Україні так і не давав про себе забути. Навіть повоєнне піднесення народу також було придушене присмаком голоду й макухи. Але йдеться не лише про фізичну смерть людей. Його наслідки й глибші, й трагічніші.

Голод зостався в озлобленості людей. Він підрубав духовне коріння українського селянства. Зостався в тому, що народ забув — праця може бути щастям. Він і понині нагадує про себе небажанням, страхом селян брати землю. Люди втратили не лише почуття господаря на ній, а й перестали довіряти державі, яка десятиріччями те тільки й робила, що відразу ж забирала нею надане.

Отже наше друге завдання — допомогти народові-хліборобові самореабілітуватися від заподіяного йому зла.

ШАПКА ЗЕМЛІ

Висока могила, козацька могила —
Насип її, ненько — Вкраїно, під небо
Для тих, кого смерть в тридцять третім скосила,
Бо нам перед ними покаяться треба.

Покаяться треба, очистити душу,
За голос лякливий, за руку безсилу.
Ой, шапку землі мусиш ти і я мушу
Принести на цю всескорботну могилу.

— І, можливо, сприяти реабілітації мільонів тих безневинних жертв визиску й терору, які вижили, але ще й в п'ятдесяті роки ставали об'єктом примусових виселень і переселень?

— Неодмінно. Зокрема тим, хто прожив ціле життя з тавром "куркуля", а також їхнім дітям — "куркулятам", котрі найбільше в світі боялися будь-яких анкет, не наважувалися вступати до вищих навчальних закладів і навіть у піонери, наймасовішої дитячої організації, яка практично ні для кого не робила винятку.

Переважну більшість цих людей ніхто не судив і ніяких судових справ проти них не заводив. Їх просто викидали з життя немов непотріб або заганяли в такий глухий кут, з якого несила було вибратись. Якій державній комісії до снаги повернути цим людям чесні імена? А жодній! Це може зробити лише громада. Лише через подолання історичного безпам'ятства, національної байдужості, тобто через дослідницьку, просвітницьку, правову діяльність, якою й хочемо зайнятися.

— **Нині ми на порозі найсумнішого з усіх сумних "ювілеїв" — 60-річчя голодомору 33-го...**

— Так, шістьдесят років тому голодомор в Україні вже не просто почався, а й досягнув свого страшно-го апогею, пішов викошувати, стирати з лиця землі цілі села. І, гадаю, тепер саме час нагадати декому з нинішніх реформаторів-урядовців, що в 1932-1933-му голодомор в Україні тривав лише вісім місяців. Тільки вісім місяців було потрібно для того, щоб відправити на той світ вісім, а за уточнюваними даними — і всі десять мільйонів людей.

І все ж серед наших найголовніших завдань — не пошук тодішніх могил, хоч і це потрібно, і не пошук тодішньої правди: спасибі діяспорі — її вже знайдено. Нам треба шукати сьогоднішню людину, щоб вона нарешті зрозуміла: можна працювати з радістю. Так, як уміли наші діди.

Отже, наш пошук — на терені духовності. Не руйнувати колгоспи, хоч від народження вони замішані на крові, прагнемо ми, а відроджувати дух господаря, долати розкол українського народу, заподіяний голодомором, колективізацією та іншими примусовими новаціями тридцятих і наступних років. Нам треба відроджувати й мораль, духовне ество народу, яким було завдано такого нищівного удару.

І ще одне, що болить мене завжди. 33-й рік перетворив Україну на країну сиріт. А що таке сирота? Це людина з розірваним світом. І якщо нам сьогодні бракує справжніх лідерів, бракує совісності й доброти, якщо не вміємо гідно поцінувати власні історію й культуру, то винні в цьому й оті численні довоєнні й повоєнні дитячі будинки, притулки, сиротинці, які зростили не одне покоління денационалізованих, духовно нищих і кволитих людей.

— **Нині майже ні в кого не викликає сумніву — видужувати нам усім таки треба. і чим скоріш, тим краще. Для кожного з нас, отже — й для України в цілому...**

— Це справді так. Хоча й страшенно важко. Але не сьогодні сказано: час народжуватися і час помирати, час руйнувати і час будувати, час розкидати каміння і час збирати каміння, час мовчати і час говорити. Ми вже чимало і дров наламали, і дурниць наробили. Гадаю, нині уже час будувати.

Київ, серпень 1992 р.

МАТИ З ДИТЯТКОМ

Це була наша традиційна різдвяна зустріч — зі засвіченням різдвяної свічки у Пластовому Домі в Нью-Йорку у 1979 році, коли ми вперше зустрілися з легендарною Надійкою Світличною, про яку стільки читали, писали у пресі і про яку, здавалося, усі в діаспорі знали та її подивлялися.

А тут вона коротко після свого остаточного виїзду з України опинилася серед нас, серед нашої пластової родини — великої і різної за віком — від сеньйорів до жовтодзьобів включно. На цій зустрічі наші очі були звернені на Надійку, на цю скромну жінку, яка виявила стільки рішучості, сили волі та завзяття, вибираючи волю і залишаючи Україну.

А вона усміхалася несміливо і тримала в руках, як і ми, свічку, вдивляючись в її тендітне проміння. Не треба було питати, та ледве чи хтось із нас мав би відвагу поспитати, про кого думала вона в ті хвилини символічної зустрічі і кому бажала, співаючи з пластунами "Бог предвічний"...

Ми святкували вперше з людиною, що приїхала "звідти", із заслання, що вирішила жити тут, серед нас, і вступити в коло нашої пластової сім'ї.

І мені здавалося, що найкращим дарунком для неї у ці свята без Батьківщини буде виявити їй нашу пошану, подив і любов.

Тому саме я добровільно зголосилася повезти її після закінчення зустрічі до Філядельфії, де вона мала перебувати з маленьким Івасем.

Як обережно та з яким биттям серця я провадила добре відомою дорогою з Нью-Йорку свого сивого "коника", в якому поруч мене сиділа Надійка з маленьким синочком на руках. Не знала я, чи слід розпитувати про важке пережите, чи мовчати, чи розповідати про наше життя.

Але коли маленький кількамісячний Івасик заснув на її руках, заколиханий автомат та материнським теплом, Надійка тихо, рівним голосом почала розповідати про свої переживання, про чотири роки важкої тюрми, про те, як її почали переслідувати після арешту брата Івана, а відтак заарештували під претекстом, що вона писала листи в обороні брата і переписувала самвидавні матеріали. Мовляв, все це за антирадянську пропаганду. Але її спокійний голос дрижав, коли розповідала, що під тим самим закидом в день її арешту, 18 травня, забрали з дитячих ясел її

дворічного сина Ярему і вона довго не знала, що з ним сталося. Лише після двох тижнів родина знайшла його у Ворзельському дитячому будинку, і цю вістку передали Надійці в тюрму.

Але про важкі роки ув'язнення оповідання Надійки було таке рівне, спокійне. Пригортаючи Івася, вона розповідала про товаришок у тюрмі, про те, як вони щадили куски хліба, вибирали крупи з рідкої юшки задовго перед Свят-Вечором, щоб відтак влаштувати свою, хоч і скромну, але справді глибоку своїм символізмом Святу Вечерю. Як колядували тихцем, як бажали собі того, що було бажанням усіх, як чекали на вістки від рідних,

Я слухала і слухала, а в серці був у мене в цей день не лише подив тих наших українських жінок і матерів, але й сором. Скільки ми на свободі та спокійному, матеріально безпечному житті у прибраній батьківщині нарікали на долю, шукали за дрібними невдачами, як забували про справжнє значення Свят-Вечора в погоні за часом та часто непотрібними дарунками для рідних, приятелів чи знайомих. Що могла я розповісти Надійці під час цих кількох годин дороги до Філядельфії? Що робили ми, щоб цей різдвяний час наповнити таким духом, таким чаром, як його витворювали наші політичні жінки-в'язні і засланниці в далекому Сибірі, за Уралом чи у Мордовії?

Одне, що можна було — це слухати її розповіді, що плила спокійним потоком, без жалю, без нарікань і без почуття, що її, як і братові чи іншим, зроблено таку важку кривду. А брат Іван, за якого вона терпіла, був, здавалося, для неї усім. Про нього говорила, про нього журилася, про нього просила, щоб ми тут на свій спосіб боролися. Але все те, про що вона говорила, було таке скромне, немов хотіла вибачитися, що доля її хворого брата в тюрмі не є аж така важлива.

Якийсь час ми їхали мовчки. Може я не могла знайти відповідних слів, може знала, що нам тут, у затишку Америки, незрозуміле самовідречення цих наших одержимих?

Аж тут моя виїнятка гостя тихо розпочала деклямувати один із сонетів з-за ґрат, що їх писав її брат:

Мотря Кокоріс. 1992 Motria Kokoris. 1992

*Я не клену своєї долі,
Хоч кожен день мені взнаки:
І мене мене і гнє боки,
І перемелює поволі
Мої надії і роки.
Що буде з того? Кремінь волі?
Чи спина і квиління кволі?
Що? — хліб святий чи глєвтяки?
Щось буде. Буде щось. А — буде!..*

Довгих дванадцять років минуло від того пропам'ятного для мене Різдва. Сповнилися пророчі слова Івана Світличного, хоч він вже не дожив до першого вільного Різдва на Україні у повній свідомості. Але Надійка, як колись у нашій першій спільній їзді, далі своїм рівним спокійним голосом розповідає — тільки тепер вже не про долю засланих, а про живе, повне подій життя українців тут і там, на хвилях українських передач.

А мені таки залишиться назавжди спомин, немов живий: картина матері з дитятком з українського Різдва!

РІЗДВЯНА МІСТЕРІЯ

Так ясно, свіжо... подивись:
Хатина в шапці зі снігу,
Немов дитина граючись
Задержалася у бігу.

І вікна-очі підвела,
Весело моргнувши світлами,
А у очах тих стать одна —
Така сама, як образ мами.

Така, яку лишив ти там,
Злетівши у вирій незнаний,
Идучи назустріч долі сам
Зі спомином про край коханий.

Така, яка у час неволі
Топтала стежку у тюрму
Кривавими слідами долі
І немічна і без страху.

Така, що все своє життя
Тобі віддала, журячись,
І залишилася сама,
За тебе Богу молячись.

Твій шлях роками вже заріс
Непроходимою стіною
І очі часом повні сліз,
І волос вкрився сивиною.

Та думка, все ще молода,
Ніяк не старіє роками
І як прийде лиш час Різдва —
Гуляє юними стежками.

Різдвяна ніч і пізно вже,
Святочна свічка догоряє,
Минуле спомином живе,
Забуте знову оживає.

Лиш раз у рік, у ніч Різдва,
Коли пов'ється свічки дим
І залунає коляда,
Ти стаєш вдруге молодим.

Летиш думками над поля
У той далекий рідний світ,
Так як колись гнався до мами
Давно-давно за юних літ.

І мати так ласкаво гляне,
Зложивши руки у мольбі,
А усміх матері остане
Морозним квітом на вікні.

20, 21 і 22 листопада 1992 р. відбулося засідання Президії Секретаріату і пленуму Секретаріату СКВУ. В них взяла участь голова СУА Марія Савчак.

ЕКЗЕКУТИВА СУА ВИСЛОВЛЮЄ ЩИРУ ВДЯЧНІСТЬ

ДОКТОРАМ ОЛЕГОВІ ТА ІВАННІ РАТИЧАМ ЗА ЩЕДРИЙ ДАР В СУМІ 1,000 ДОЛ. НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ";

НЕЛІ ТА ЮРІЄВІ КРАВСАМ ЗА ПОДАРУВАННЯ "ФАКС-У" ДЛЯ СТИПЕНДІЙНОЇ АКЦІЇ;

113-МУ ВІДДІЛОВІ СУА ЗА ЩЕДРИЙ ДАР В СУМІ 1.000 ДОЛ. НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ".

**ЩИРЕ СПАСИБІ ЗА ЗРОЗУМІННЯ ПОТРЕБ
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ!**

**ВІД СІЧНЯ 1993 РОКУ РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА "НАШОГО ЖИТТЯ"
СТАНОВИТИМЕ 25 ДОЛ., ДЛЯ УКРАЇНИ — 30 ДОЛ.**

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ЛЮБОВ ДРАЖЕВСЬКА

ЩЕ ПРО ПЕТРА ХОЛОДНОГО, МОЛ.

Обгортку цього числа "Нашого Життя" прикрашає ікона Петра Холодного мол. 24 січня минає три роки з дня його смерті, але він живе. Живе в душах людей, що моляться на його ікони в церквах і вдома, дехто має оригінали, а більшість — репродукції його ікон на різдвяних та великодніх картках. Живе у творчості його учнів, у пам'яті колег-мистців, численних друзів. Він назавжди увійшов до історії українського мистецтва.

Пам'яті Петра Холодного мол., після його відходу у вічність, було опубліковано понад десять статей.

Святослав Гординський свою статтю "Петро Холодний мол. — традиціоналіст і новатор" ("Нотатки з мистецтва", ч. 30, 1990) закінчив словами: "Мистецька творчість Петра Холодного мол. була й є доказом живучості українського мистецтва, його ідей і сили української культури. Сталінські культуртрегери могли знищити у Львівському Музеї половину мистецької спадщини його батька, Петра Холодного, але його син неситно продовжував почату ним дорогу виходу українського мистецтва на широкі шляхи мистецтва світового".

Богдан Титла у статті "Помер мистець" ("Свобода", 15 лютого 1990 р.) писав: "Мистець великого досвіду, вникливий, глибоко традиційний, а водночас дуже сучасний духом своєї творчості, Холодний залишив нам справжню клясику релігійного малярства. Мистець відійшов, але його мистецтво далі буде захоплювати всіх, хто вміє цінити справді завершені твори дозрілої майстерності".

Стефанія Гнатенко у статті "Талант, відданий народам" ("Наше Життя", ч. 7-8, 1992) підкреслила значення творчості Холодного для сьогоденної України: "Ікони та іконостаси у виконанні Петра Холодного мол. — нове й глибоко перетрансформоване давнє українське малярство. Слід зазначити, що на Україні розвиток іконостасу припинився з цілком об'єктивних причин: комуністичний режим з філософією атеїзму знищував і не дозволяв розвиватися релігійному малярству. І тому знати про творчість Петра Холодного просто необхідно на Україні — це творчість мистця, який заповнив цю прогалину в історії українського мистецтва і значення його неоцінимо".

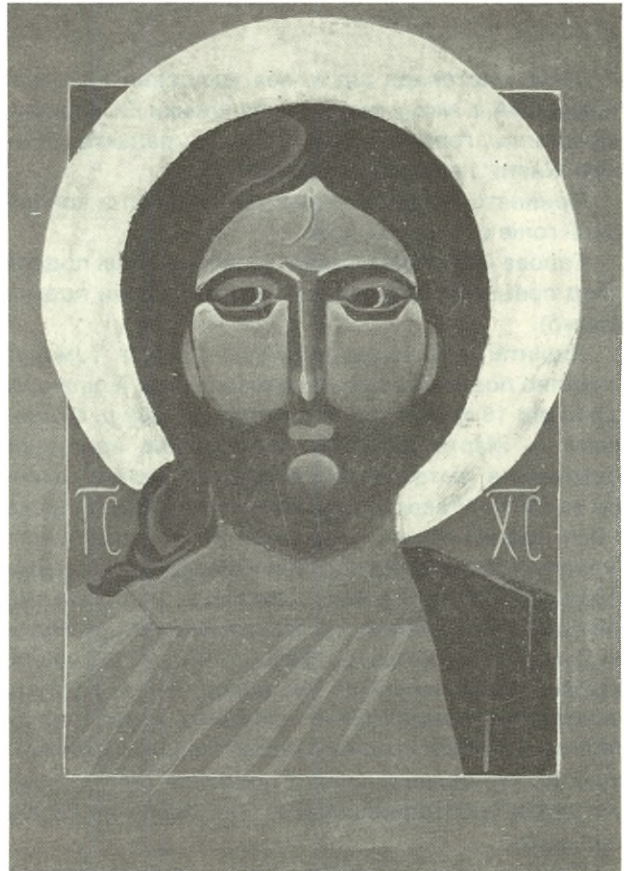
У статті "Вшановуємо пам'ять П. Холодного мол." його учениця, Христина Сай-Ганкевич ("Свобода", 1 серпня 1992 р.) пише: "Малярство Холодного в українських церквах має велику культурну, теологічну та історичну вартість. Він вважав плекання українського релігійного мистецтва і сприяння його розвитку своїм громадським обов'язком, прагнув передати свої знання і досвід учням. Однією з учениць Холодного в 1985-89 роках була авторка цієї статті, яка вважає своїм обов'язком допомагати у підготовці виставки його творів і монографії про життя і творчість Холодного".

Названі авторки у своїх статтях згадали, що цією справою керує Комітет вшанування пам'яті Петра Холодного мол., який під патронатом його святости Патріярха Мстислава і Архиепископа Стефана Сулика діє при Українському Музеї в НьюЙорку.

У статті "Готуємо виставку П. Холодного мол." ("Свобода", 16 жовтня 1992) я писала: "Можна вважати символічним: за підготовку виставки одного з найбільших мистців діаспори старшого покоління взяли мистці з молодшого і середнього покоління: народжена в Америці 1967 року Христина Сай-Ганкевич і народжений в Україні 1944 року Петро Грицик — художник і фотограф". В листопаді я була на виставці праць Христини в Українському Інституті Америки. Було виставлено 69 картин, переважало мистецтво в сучасних стилях, яким нині захоплюється молоде й середнє покоління. Більшість картин відвідувачі виставки розкупили. На мене велике враження зробила ікона "Христос". Відчувається, що мисткиня вивчала візантійсько-романський стиль в іконописі, який був традиційним на Україні. Вчилася і в Холодного. Трансформуючи ікони в сучасних стилях ХХ століття, Христина при тому зуміла зберегти святість ікони.

Віддана пам'яті свого учителя, Христина активно працює над підготовкою виставки його праць, важливою частиною якої будуть репродукції ікон Холодного у церквах. Христина домовляється з церквами і привозить до них у своєму авті художника-фотографа Петра Грицика з його громіздкою апаратурою. Обоє дружньо співпрацюють. Уже зфотографовані ікони в церкві-пам'ятнику св. ап. Андрія Первозваного у Бавнд-Бруку і в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері. Праця історичного значення триває. Репродукції будуть також використані в монографії, а пізніше, напевне, у книжкових виданнях з історії мистецтва.

Від грудня 1991 року Комітет вшанування пам'яті Холодного збирає кошти на муравлину працю підготовки виставки й монографії. За неповний рік зібрано понад 5,000 дол. Це уможливило почати фотографування ікон Холодного в церквах і його творів у приватних колекціях. Але цих грошей замало, щоб видати монографію й організувати виставку

*Христина Сай-Ганкевич "Христос", темпера, 1987.
Christina Saj-Hankewycz "Christ", egg tempera, 1987.*

історичного значення, щоб світ побачив великий здобуток української культури, а Україна — творчість свого великого мистця.

До 1 грудня 1992 р. надійшли пожертви до Фонду Холодного при Українському Музеї від 50 окремих осіб і подруж, від чотирьох кредитівок і однієї молодіжної організації. Найбільше відгукнулася старша генерація — пенсіонери. Наші "вдовині лепти" є дуже важливими і вони ще надійдуть. Але слово за середньою та молодшою генераціями, за учнями Холодного й мистцями, за українськими організаціями й меценатами. Треба підготувати виставку й монографію, що мають історичне значення й важливі для сьогоднішньої України. Пожертви, які можна відтягати від податку, надсилати на адресу: The Ukrainian Museum, 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003. Чеки виписувати: The Ukrainian Museum, Cholodny Fund.

ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА

14-15 листопада відбулося засідання Головної Управи СУА, в якому взяли участь членки Екзекутиви, референтки, голови окружних управ, редактор "Нашого Життя" і працівники канцелярії.

Прийнято порядок нарад та протокол з конференції голів окружних управ.

Голова СУА Марія Савчак у своєму слові подала огляд праці всіх ділянок СУА (слово голови подане окремо).

Відчитали звіти: секретаріату — Марія Томорук вичерпно подала працю організації у всіх її ділянках за час від 18 травня до 14 листопада 1992 р. Фінансовий — Марта Данилюк представила присутнім порівняльне зіставлення бюджету з дійсним рахунком за 1991 р. Редактор журналу "Наше Життя" Ірена Чабан подала процес видавання поодиноких чисел журналу, підкреслила постійну співпрацю з членами редакційної колегії, а також вказала і на проблеми, пов'язані з видаванням, які часто трапляються. Наталія Дума — адміністратор "Нашого Життя" звітувала, що брак пересилання на час передплат за журнал, несвоєчасне повідомлення про зміну адрес передплатників, а також неправильне звітування спричинюється до утруднення праці. Попросила голів окружних управ, щоб допилювали цих справ на терені їхніх округ.

Повищі звіти, зокрема фінансовий, вичерпно продискутовано.

Звіт контрольної комісії подала її голова Євгенія Новаківська.

Потім звітували: заступниця голови для справ організаційних Ольга Гнатейко, яка подала, що постали два нові Відділи. Вона відвідувала далеко віддалені відділи, робила заходи створити відділ в Сан Ситі, Арізона, подала графічний огляд членства від 1985 до 1991 р., порушила проблему розпорошення українців у США та яку ролью можуть виконувати українські жінки-матері.

За відсутню Лідію Гладку, заступницю голови для справ культури, прочитано її звіт, в якому говориться про конкурси ім. П. і Л. Ковалевих. Л. Гладка написала обіжник, сугеруючи відзначення 100-ліття від дня народження Олени Степанів, про яку приготувала матеріяли. Багато праці вклала для СФУЖО в ООН в системі НДЖО.

Музейно-мистецька референтка Ірина Руснак звітувала, що вислала обіжник у справі Українського Музею, має зв'язок з комітетом розбудови УМ, що його очолює Анна Алиськевич.

Виховна референтка Ольга Тритяк склала точний звіт з підготовки та проведення виставок дитячої літератури діаспори у Львові і Києві та розпродаж льотерійних книжечок відділами СУА, за що щиро дякувала головам округ.

Відсутня Лідія Черник передала свій звіт, в якому просить відділи подавати у звітах тільки такі суми грошей, виданих на суспільну опіку, які переходять через касу СУА. Вона подала точно, яку допомогу у формі медичного приладдя передано Львівській спеціалізованій дитячій лікарні.

Референтка стипендій Анна Кравчук звітувала, що Стипендійна акція в 1992 р. відзначила своє 25-ліття. Поширюється стипендійна акція для студентів з України. Є потреба спонсорів для студентів з Румунії, Югославії, Польщі.

Пресова референтка Христя Навроцька подала кількість повідомлень та статей, які появились в "Нашому Житті". Написала обіжник у справі хронік Округ.

Вільна членка Екзекутиви Ірина Куровицька звітувала про свою працю з рамени СУА в Національній Раді Жінок США та від СФУЖО у Світовому Русі Матерів при ООН, а також Комітеті Гостинності при ООН.

Вільна членка Екзекутиви Лідія Білоус подала вичерпний звіт зі своєї праці з рамени СУА у Фундації "Сейбр" і співпраці зі "Сейбр-Світло" у Львові. Веде облік вільних членок СУА. Прийнято звіти членок Головної Управи, як теж схвалено прелімінар бюджету на 1993 рік.

Д-р Ігор Савчук під час полуденку розповів, показуючи прозирки, про Львівську спеціалізовану дитячу лікарню, про медичні машини, подаровані для лікарні Союзом Українок Америки.

Обговорено подані референтками теми панелів на XXIII Конвенцію СУА. Голова конвенційного комітету Люба Сіра подала склад комітету і намічений плян праці. Ірина Чайківська — редактор Конвенційної книжки — просила дотримуватися термінів надсилання матеріялів до книжки (10 січня 1993 р.). Голова статуткової комісії Іванна Ратич реферувала справу поправок до статуту, які вичерпно передискутовано.

Схвалено програму XXIII Конвенції.

На голову резолюційної комісії голова СУА поклікала Анастасію Хариш — голову Окружної Управи Чікаґо.

Марія Савчак як делегатка Всесвітнього Форуму Українців, поділилася своїми враженнями з його перебігу.

Продискутовано точки, подані головою в її слові, які також були взяті до уваги комісією ухвал.

На закінчення голова щиро подякувала Надії Савчук, голові Окружної Управи Нью-Йорку та 1-му і 35-му Відділам за прохарчування учасниць засідання.

Христя Навроцька

СЛОВО ГОЛОВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ МАРІЇ САВЧАК НА ЗАСІДАННІ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА

Вельмиповажані і Дорогі Пані!

Минуло вже два і пів року праці в каденції, що добігає кінця — за 5 місяців відбудеться 23-тя з черги Конвенція СУА.

У травні 1992 року ми відбули розширену конференцію голів окружних управ, щоб дати змогу членкам номінаційної комісії мати в повному складі перше засідання комісії перед XXIII Конвенцією. На конференцію ми попросили теж референток СУА, щоб обговорити з ними пляни їхніх панелів на згаданій Конвенції. Ми теж проаналізували з головами округ працю відділів на їхніх теренах. Екзекутива СУА на своєму засіданні з приємністю ствердила, що конференція була дуже успішна — голови округ серйозно підходять до своїх завдань і повністю співпрацюють з Екзекутивою.

Погляньмо тепер, як виглядала наша праця протягом останнього року.

Приріст членства є підставою існування кожної організації тож і не дивно, що приціл заступниці голови для організаційних справ Олі Гнатейко був спрямований на це, а що більше — на втримання членства при відділах, які існують вже давніше, чи в новостворених відділах.

На ці справи референтка звернула особливу увагу. Вона теж підготовляє дуже потрібний організаційний посібник, який повинен бути готовий на 23-тю Конвенцію. Про ці справи вона нам прозвітує.

Екзекутива старалася продовжувати безпосередній зв'язок з відділами і членством. Ми старалися делегувати представниць Екзекутиви на окружні з'їзди чи ювілейні святкування окремих відділів. Часом траплялося, що не можна було нікого вислати, бо так склалися обставини — нам прикро з цього приводу. Але було й так, що відділ або округа повідомляли нас в останній хвилині про ювілей того чи іншого відділу і ми вислали туди лише грамоту і привіт (дуже часто спеціальною поштою "овер найт"), що є дуже коштовне і в майбутньому ми проситимемо звороту коштів.

Я далі переконана і тверджу, що референтурі повинні влаштовувати окружні чи міжокружні конференції — вони інформують членів і докiлля про працю СУА в різних ділянках.

У листопаді 1991 року в Ньюарку відбулася успішна міжокружна конференція виховної і пресової референтур. В ній взяли численну участь членки СУА Округ Нью-Джерсі, Нью-Йорку і Філядельфії. Сам факт, що участь була численна, доказує, що

членки зацікавлені працею СУА або, іншими словами, такі конференції потрібні.

При кінці травня в Клівленді (Округа Огайо) влаштували окружну конференцію фінансова секретарка Марта Данилюк і пресова референтка Христя Навроцька. Нам відомо, що конференція була дуже вдала. Велика, однак, шкода, що сусідні Округи — Дітройту і Чікаго, — а також 27-ий Відділ з Піттсбургу не взяли в ній участі.

Продовжуємо науково-історичні й літературні конкурси Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих. Проголошено наступний науково-історичний конкурс, на який прийшло вже дві праці. Цей фонд є при референтурі для справ культури. З огляду на те, що заступниця голови для справ культури Лідія Гладка переїхала на Фльориду, цим фондом займається тепер пресова референтка Христя Навроцька.

Наші зв'язки як на зовнішньому, так і на внутрішньому відтинках мають задовільні висліди. Союз Українок Америки є членом Національної Ради США, Американської Федерації Жіночих Клубів та Національної Жіночої Партії. Заступниця голови для справ зв'язків д-р Марта Богачевська-Хом'як багато причинилася для цього. Вона виїхала до Києва викладати там в університеті протягом одного року. Це є шкода для нас, але вона поручила нам декого з Вашингтону з 78-го Відділу СУА. Паням теж відомо, що вільна членка Екзекутиви СУА Ірина Куровицька є першою заступницею голови Національної Ради Жінок США, а Марія Томоруг, кореспонденційна секретарка СУА, є скарбничкою тієї організації. І. Куровицька прозвітує нам про свою працю.

Союз Українок Америки є основником Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Від 29 жовтня до 1 листопада в Торонто відбувся VI Конгрес СФУЖО. Союз Українок Америки взяв у ньому активну участь. Наша організація мала право прислати 16 делегаток — присутніх було 13. Відділи СУА провели збірку на потреби VI конгресу, що дала понад 3,500 дол., які переслано до СФУЖО. Мушу підкреслити, що наша організація — єдина із складових організацій СФУЖО в Америці, яка провела таку збірку, хоч на минулорічних нарадах СФУЖО всі ці організації зобов'язалися фінансово допомогти СФУЖО. Тож я сердечно дякую головам окружних управ за те, що допильнували цю справу, а теж за те, що взяли участь у конгресі. Напередодні конгресу — у вечірніх годинах — відбулися наради Управи

СФУЖО, під час яких номінували почесних членок СФУЖО. Ними є: д-р Маруся Бек, д-р Наталія Пазу-няк, Ярослава Зорич, Олександра Миндюк, Ірена Вжесневська, Олена Процюк і Лідія Гладка. Колишню голову СФУЖО д-р Марію Квітковську обрано почесною головою СФУЖО.

Конгрес відбувався в готелі Роял Йорк, був добре підготований. Комітет підготовки очолила Оксана Бризгун-Соколик. В п'ятницю, 30 жовтня, я провела нарадами. Конгрес був виповнений, а вірніше сказати, переладований дуже добрими панелями чи доповідями, так що не ставало часу на дискусії. Найгірше, на мою думку, є те, що зовсім не стало часу на обговорення дуже доброї програмової доповіді, яку виголосила Оксана Бризгун-Соколик. Вважаю, що це великий недолік конгресу.

Головою СФУЖО обрано Оксану Бризгун-Соколик. Від СУА до Управи СФУЖО ввійшли: Наталія Даниленко — друга заступниці голови, Оля Ставнича — референтка зв'язків, Ірина Руснак — мистецька референтка, Христя Навроцька — голова статуткової комісії, Олена Процюк — член контрольної комісії. Прийнято ряд резолюцій — д-р Наталія Пазу-няк була головою комісії, Христя Навроцька — членом. Не вибрано фінансової секретарки — конгрес уповноважив Екзекутиву кооптувати.

Святкове відкриття VI конгресу відбулося в четвер увечір. Голова Генеральної Американської Федерації Жіночих Ключів привітала конгрес. Урочистий бенкет відбувся в суботу увечорі, головним промовцем була Уляна Дячук, головний передсідник УНСоюзу. В неділю увечорі влаштовано дуже гарний концерт, яким вшановано композитора Миколу Лисенка.

З рамени СФУЖО я входжу до президії Секретаріату СКВУ і беру участь в усіх засіданнях президії, в наступну п'ятницю їду до Торонта на таке засідання.

Український Музей, який постав, завдяки старанням СУА, 16 років тому, є у великій фінансовій кризі. Зменшення стейтової фінансової допомоги у великій мірі причинилося до цього. Нині проходить інтенсивна кампанія збірки фондів на придбання нового просторого приміщення для Музею. Наша музейно-мистецька референтка Ірина Руснак скаже нам дещо більше про ті справи.

Референтура суспільної опіки розгорнула дуже широко свою працю, головню тепер, коли постала змога допомагати Україні. Наші членки включилися в цю акцію і радо її підтримують.

Як відомо, ми вирішили обладнати у Львівській обласній дитячій спеціалізованій лікарні кімнату відповідними медичними машинами для найбільш хворих дітей — жертв Чорнобиля. До цього часу СУА

закупив в американських медичних фірмах чотири машини на суму майже 130,000 дол., які доставлені до згаданої лікарні і вони вже там працюють. Суспільна опіка СУА співпрацює з основником тієї лікарні — Фондом допомоги жертвам Чорнобиля, що його очолює д-р Зенон Матківський. Будучи в серпні ц.р. у Києві, напередодні Форуму, я була на військовому летовищі ім. Антонова, щоб взяти участь у пресовій конференції, яку скликано з приводу, що саме тоді приземлився літак України "Мрія", найбільший вантажний літак світу, який привіз для лікарень Львова, Києва і Харкова авта для швидкої допомоги, медичні машини, ліки та вітаміни, а також дві машини, що їх закупив СУА для вищезгаданої львівської лікарні. Під час конференції я відчитала наше пресове повідомлення, яке опісля передала репортерам української преси. Також я дала коротке інтерв'ю для Сі-Бі-Ес.

При референтурі існує Фонд Допомоги Потребуючим в Україні. З нього ми передали 500 дол. для Союзу Українок Львова на закуп копіювальної машини, 1,000 дол. як допомогу шпиталеві ім. Андрея Шептицького у Львові та 500 дол. на допомогу сиротам, які ми передали Марії Драч при нагоді нашої зустрічі з нею в канцелярії СУА.

Референтуру очолює Лідія Черник.

Стипендійна акція СУА, яка в цьому році святкувала своє 25-ліття, згідно зі звідомленнями Світової Ради Суспільної Служби при СКВУ, є на першому місці в цілій діаспорі. Акція поширила свою працю теж і на Україну. Очолює її референтка Анна Кравчук, яка прозвітує нам зі своєї праці.

Виховна референтура, що її очолює Ольга Третьяк, наглядає над світличками СУА. Запланована референткою виставка на Україні дитячої літератури діаспори відбулася з великим успіхом у Львові, а опісля у Києві. Про цю виставку розповідали мені пані з України, які були на VI конгресі СФУЖО.

Офіціоз СУА "Наше Життя" відзначатиме в 1993 році свій 50-літній ювілей. Журнал, який завжди був на високому рівні, продовжує цей рівень і користується дуже прихильною критикою. Редактором є Ірена Чабан, яка тісно співпрацює з редакційною колегією. Дуже позитивним явищем є те, що відділи уфундовують сторінки для журналу, а також передплати на Україну.

На рекомендацію Президії СКВУ я, як голова СУА, одержала запрошення взяти участь у Всесвітньому Форумі Українців як делегат західньої діаспори.

Про свою участь я написала в "Нашому Житті" за листопад 1992 р., а крім того на нашій програмі нарад є для цієї справи окрема точка в неділю.

УХВАЛИ
ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
14 — 15 листопада 1992 р.

З метою запевнення Союзіві Українок Америки надалі світлу майбутність, Головна Управа схвалює:

1. Ознайомлювати молодих жінок, які ще не вступили в ряди СУА, з цілями та працею організації, запрошуючи їх при тому стати членками СУА.
2. Підсилювати та постійно дбати про створені нами на місцях нашого поселення культурно-харитативні надбання. Будучи сильними тут, матимемо змогу впливати на урядові кола і вимагати від них всебічної допомоги Україні.
3. Нав'язати контакт з різними українськими жіночими організаціями України, висилаючи їм при тому журнал "Наше Життя". В той спосіб ознайомимо їх з працею нашої організації.
4. Усю допомогу СУА далі мусить координувати референтура суспільної опіки. Про нашу допомогу постійно інформувати суспільство, подаючи вичерпні повідомлення до преси.
5. Всесторонньо допомогти Українському Музеєві у його стараннях придбати у 1993 р. в Нью-Йорку власний будинок.
6. Виховна референтура СУА повинна зробити всі заходи для того, щоб посилити опіку відділів СУА над світличками і захоронками.
7. У 1993 р. припадає 50-ліття офіціозу СУА — журналу "Наше Життя". Заохочуємо округи і відділи СУА гідно відзначити цей знаменний ювілей.
8. Підвищити передплату за журнал "Наше Життя" на 5 дол. річно.
9. Заохочувати відділи і членок СУА посилити передплату журналу в Україну.

Комісія ухвал:

**Ірина Руснак, Оксана Фаріон,
Надія Савчук, Іванна Шкарупа,
Христя Навроцька.**

Кінчаючи своє слово, я хотіла б дати Шановним Паням під розвагу і обговорення дуже важливу справу. Беручи до уваги події в Україні, перед нами виникає ряд питань:

1. В ЯКОМУ НАПРЯМІ ПОВИННА ЙТИ ПРАЦЯ НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ?
2. ЯКЕ ПОВИННО БУТИ НАШЕ СТАВЛЕННЯ ДО УКРАЇНИ І НАША СПІВ ПРАЦЯ З НЕЮ?
3. ЯКІ Є НАШІ ЗАВДАННЯ ТУТ, НА МІСЦІ НАШОГО ПОСЕЛЕННЯ?
4. НАША СПІВПРАЦЯ З ЖІНОЧИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ В УКРАЇНІ.
5. ЯКИХ СПОСОБІВ ВЖИВАТИ, ЩОБ ЗБЕРЕГТИ СЕБЕ ЯК НАЦІОНАЛЬНО СВІДОМУ ГРУПУ В ДІЯСПОРІ ТА ЯК ЗАОХОТИТИ МОЛОДИХ ЖІНОК СТАВАТИ ЧЛЕНКАМИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ?

А на кінець звертаюся до Вас, Дорогі Пані, голови округних управ, з проханням — доложіть усіх зусиль, щоб на цю конвенцію усі відділи Ваших округ ви-

слали делегатів — по змозі стільки, скільки їм прислуговує. Численна участь делегаток у великій мірі причиняється до успіху конвенції.

НАМ ПИШУТЬ...

Пересилаючи передплату на журнал, хочу привітати його редакцію, бо завдяки їхній наполегливій праці журнал подає правдиві відомості з нашого суспільного й культурного життя в діаспорі і в Україні. Кожне його гарно оформлене число приносить в хату радість і милі враження.

Ірина Твердохліб

Рочестер

...Повернулася з Києва, де відбулося закладення парку "Пам'ять родоводу", в якому ми посадили деревце.

Олена Капінос, якій я замовила журнал, з великим задоволенням його читає і багато з нього користує. Думаю, що було б доцільно звернути увагу нашим читачам, що "Наше Життя" може бути дуже корисним дарунком для родини і приятелів в Україні. **Дарунок у формі передплати на журнал.** Пишу це на підставі отриманих висловів подяки від жінок з України, яким я передплатила журнал.

Тому що людям в Україні тяжко самим продовжувати передплату, можна було б на наступний рік при потребі вислати пригадку. При нагоді посилаю чек на дві передплати моїм друзям.

**Зі щирим привітом
Христя Соневицька**

Вашінгтон

...Читаємо Ваш часопис "Наше Життя" й славимо благодійну діяльність Союзу Українок Америки. Слава Україні, котра має далеко за океаном славних дочок своїх, які сприяють заживленню болючої рани Чорнобиля на нашій землі.

**Олена Капінос,
віцепрезидент Асоціації
народної дипломатії України**

Київ

...Останнім часом журнал цікаво редагований, багато доброго матеріалу, вісток і різних статей. Бажаю Вам усім усього добра і успіхів.

О. Тарнавський

Торонто

...Союзянки Києва сердечно вітають редакцію нашого улюбленого журналу "Наше Життя". З Вашою допомогою і порадою працюємо, щоб стати кращими, щоб навіки шанували діти і внуки Святу землю-Україну.

З подякою звертається до Вас заступниця голови Союзу Українок **Надія Самуляк**. Уже другий рік надходить Ваш чудовий журнал, який мені допомагає не лише в нашій громадській союзнянській праці, але й у безпосередній роботі. Я працюю в літературній редакції радіо, і багато інформацій почерпую від Вас.

Дорога Пані Ірино!

...Що найважливіше — тепер журнал став однаково доступним для жінок з діаспори і з України, а це дуже добра його прикмета. Думаю, що це Ваша заслуга.

Лідія Бурачинська

Філадельфія

"Наше Життя" високо оцінюю і завжди радісно вітаю його у своїй хаті. Бажаю Вам дальших успіхів у Вашій важкій, але такій корисній праці.

Дякую за професійне редагування! З кожним числом журнал стає цікавішим.

Ія Лісович

Орандж, Нью-Джерзі

... Дякую від усієї редакції "Літературної України", що надсилаєте нам числа "Нашого Життя" (на лихо, пошта працює поганенько і не завжди регулярно). Дякую за можливість надрукуватися в шановному часописі. Журнал випускаєте дуже цікавий, у кожному числі є *що читати*. Дивуюсь, як знаходите стільки сил, стільки здібностей на таку велику працю!

Юрій Пригорницький

Київ

...А ще маю поважну проблему з очима. З тієї причини відмовила "Наше Слово" з Варшави, "Наш голос", "Патріярхат". Залишила тільки "Свободу" і журнал "Наше Життя", який тепер дуже цікавий і вартисний.

Наталка Миколаєвич

Бостон

Вітаю жіночий журнал "Наше Життя", а також усіх жінок-читачок із здобуттям нашим народом віками очікуваної, вистражданої у кривавій боротьбі державної незалежності України! Хочу побажати усім Вам міцного здоров'я, радості, щастя у плеканні найголовнішого — наших дітей — майбутнього України. Пам'ятаймо усі разом, мої посестри—українки, що саме від нас, від жінки, матері, дружини, від тої, що споконвіку "держала три кути в хаті", і якій ввірено тримати у своїх руках світильник нації, берегти його вічний вогонь, залежатиме, чи наші діти будуть справжніми людьми, українцями.

З повагою —
шеф-редактор "нежіночого" журналу
"Літопис Червоної Калини"

Оксана Федорів-Ходак

Львів

ТАКОЖ ЛИСТ

Петрусь виліз на ослін, обома ліктями сперся на скриню і гриз перо.

Перед ним лежав лист білого паперу.

Видно, збирався писати, та не знав як.

Ще ніколи листа не писав, тільки чув, як Ганька татуневі листи з війни читала і як відписувала на них.

А тут і думати нема коли, бо мамуні з міста ледь-ледь не видно, а їм не треба знати, що і до кого він пише.

Замачав перо, розмахнувся, але в час руку від паперу відняв. Зідхнув... — Ні, так зачинати не можна!.. "Великий", "моцний"... всього того замало.

Чіхав голову лівою рукою, але нічого мудрого не міг вчихати. Аж нараз йому очі радісно зблищали. — Найкраще буде так, як в Отче-наші!

Перо скрипіло, по папері лазили "літери", як хрущі.

"Отче наш, іже єси на небесіх!"

(Такий великий викличник поставив, як батіг. Хвилину надумувався, чи не зіскробати його ножиком, але лишив. Най буде!)

"Света йдут (писав далі) — а мама ходє і плачут. Та як не плакати, коли нас тая война так кривдит!"

(Відсапнув, прочитав написане і всміхнувся. Добре пише. Ану лиш дальше).

"Колисту, як луснув ґранат у нашу стайню, то корову на двоє роздерло, а теле тепер на ціле село реве".

(Останнє "е" заллялося і виглядало, як "жид". Петрусь злизав і написав нове, гарніше).

"Через наше село пересунули всі народи, які де є: німці, чехи, москалі, мадяри, навіть турки. Повидали, що було. Мамуня як зварат кашу, то крупа крупу гонит. Омасти нема на лік. Всі на курічу сліпоту хоруют".

(Слова перлися на папір, як вівці у кошару. Петрусь не міг собі з ними дати раду. Не знав котре пустити, а котре ні).

"Нашу Ганьку також взяли були мацкалі до воська і казали, що її унтером зроби. Але вже її пустили, і тепер куди ходє, то плаче. Теле реве у стайні, а вона в хаті".

(Таку моцну крапку поставив, що перо затріщало і мало не зломалося. Пробирав легше писати).

"Хіба тільки пожитку, що на квартирі в нас стояв дечок і навчив мене писати. І тепер я пишу і питаюся, чи таке на Різдво повинно бути? Ні голубців, ні куті, ні навіть запалити в печі нема чим".

(Прочитав останнє речення і такий його туск за серце вхопив, що сльоза капнула на папір. Обтер папір і очі і кінчив:)

"Ще якби так татуньо з воська прийшли, то може би що порадили, може би хоч який патик притаскали з ліса, бо я ще малий і не можу. І може би мамуня перестали заводити і кричати на мене за біздурно. Тому то я Тебе прошу, Господи Боже, щоби Ти казав татуня з воська до нас на свята відпустити, а я, як копись виросту, то таку Тобі свічку в церкві поставлю, як друк, що дай Боже амінь".

(Відсапнув і хитро усміхнувся. Ладно писав, лиш забув ще сказати, як його татуня звуть).

"А татуньо називаються Федь Крутий, Петровий і служе при наших стрільцях", — шлюс.

*

Аж задихався. Нелегка річ писати лист та ще до неба.

Всунув лист до конверта, лизнув язиком, сплюнув і почав адресувати. Але як?.. Хотів знов так, як в Отченаші, але дав спокій. Написав тільки: "До Пана Бога в небі" і — крапка.

(Букви самі перлися вгору, буцім лізли на небо). А тоді дирав на письмо, поки не висохло і сховав до кишені.

Щоб лиш мамуня не переймили його по дорозі, побіжить на пошту і кине.

*

В сусіднім селі наші на квартирі стояли.

На фронті трохи втихло, ворога відперли, можна було про свята погадати.

У місцевого лікаря старшини на чай приходили. І в карти кинули собі.

Приходив також начальник пошти з сусіднього села. Бо яка там тепер пошта? Тільки слави, що скринька коло дверей.

Якось кілька днів перед святами він з листом у руці до лікаря зайшов.

— Панове ще певно такого листа і такого високого адресата не читали, — сказав до граючих старшин.

— Ануте, нуте, прочитайте!

І поштар читав: "До Пана Бога в небі", це адреса. А титул: "Отче наш, іже еси на небесіх", а лист: "Света йдуть, а мама ходє і плачут. Та як не плакати, коли нас так тая война кривдит", — і так дальше аж до кінця.

Слухачі зразу сміялися, але чим далі, тим більше їх лица поважніли.

— Так воно, так, навіть діти терплять, — зідхав лікар.

— А кілько їх погибло!

— А кілько ще погине!

— Або виросте, як той хабуз!

Сотник папіроску від папіроски закурював.

— І що ж ви, пане почмайстер, зробите з тим листом? — спитав.

А що ж я можу зробити? До Бога не понесу. Я того хлопця, що писав, знаю. Йому ще й шість літ нема, а вже мудрий, як старий.

— І все таки пише.

— Ще й як. Як хочете, то візьміть собі цей документ часу до свого воєнного архіву.

Сотник надумувався хвилину.

— Ні, панове, ми зробимо ось що. Пане товаришу, — звернувся до ад'ютанта, — напишіть прохання до команди, щоб Федя Крутого відпустили на свята додому і долучить цей лист.

*

І Федь Крутий прийшов додому на свята.

Приніс консервів, цеголку чаю і два фунти цукру.

Обтулив загатою хату, полатав якось розбиту стайню і притаскав з ліса патикив.

Крутиха пообтирала сльози, Ганька перестала ревіти, бо за неї теля в стайні ревіло.

Як сіли до святої вечері, то Петрусь не втерпів:

— Я щось знаю, — почав, але вкусився за язик і тільки на образи вдячним оком дивився.

СВІТОВА КООРДИНАЦІЙНА ВИХОВНО-ОСВІТНЯ РАДА

К У Т О К П О Р А Д

А ДЕ СВЯТИЙ МИКОЛАЙ?

ПИТАННЯ:

Дорога Пані Любомиро!

Посилаю дві вирізки з української преси та англomовного тижневика з дописами про різдвяну "Ялинку", яку влаштувала українська школа. Є теж і знімок досить великої групи дітей: хлопчики — у вишиваних сорочках, а дівчатка — у вишиваних блюзочках. Різдвяна програма включала гостину з варениками, коляди, віршики і несподіванку — Санта Клавса з подарунками. Ця остання частина програми мене дуже вразила — невже українській школі забракло наших чудових традицій, щоб позичити Санта? А де ж виховний засіб? Що ви на це?

Ярина

ВІДПОВІДЬ:

Шановна Пані Ярино!

Ви маєте рацію. У нас таке багатство різдвяних традицій, що не треба запозичувати чужого обездуховленого Санта. Мабуть, вчителі цієї школи забули, що завданням української школи є не тільки навчати дітей читати й писати, але головне — прищиплювати в молоденьких душах українську духовну культуру, частиною якої саме і є традиції. Наші діти живуть в оточенні з перенаголюванням матеріальних вартостей, перенасичені всяким добром, і тому треба використовувати кожну нагоду, щоб протидіяти матеріалістичному наставленню і посилювати ідеалістичні нахили. В цьому випадку дуже влучно було б познайомити дітей з постаттю святого Миколая, який є уособленням християнських чеснот — безкорисливого творення добра іншим, потребуючим. І подарунки святий Миколай теж міг би роздавати дітям, зазначаючи, за які чесноти чи добрі вчинки дитина одержує їх. Ось Івась за те, що добре вчиться, Маруся — допомагає мамі в домашній праці, а Ромчик прочитав історичне оповідання тощо. Сподіваємось, що організаторки згаданої "Ялинки" прочитають наші доброзичливі поради і візьмуть їх до уваги при майбутній "Ялинці". Бажаємо їм успіхів у відповідальній праці з нашою молоддю!

Любомира

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. L

JANUARY 1993

Editor: Marta Baczyński

CHRISTMAS GREETING AND BEST WISHES FOR A HAPPY NEW YEAR TO ALL PEOPLE OF GOOD WILL!

HOLIDAY GREETINGS TO THE GOVERNMENT OF INDEPENDENT UKRAINE AND ITS PRESIDENT LEONID KRAWCHUK.

HOLIDAY GREETINGS TO THE LEADERSHIP OF THE UKRAINIAN CHURCHES, THE LEADERSHIP OF THE WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS, THE LEADERSHIP OF WORLD FEDERATION OF UKRAINIAN WOMEN'S ORGANIZATIONS, THE HONORARY PRESIDENTS OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, THE HONORARY MEMBERS AND MEMBERS OF OUR ORGANIZATION, THE PEOPLE OF UKRAINE AND UKRAINIANS THROUGHOUT THE WORLD

LET US PRAY FOR GOD'S BLESSING IN THE NEW YEAR, THE YEAR OF FREEDOM. MAY THE GOOD LORD BLESS UKRAINE WITH PEACE, UNITY AND ALL THAT IS GOOD.

*THE NATIONAL BOARD OF
THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S
LEAGUE OF AMERICA*

GREETINGS AND BEST WISHES FOR A MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR TO THE PRESIDENT OF UNWLA, MARIA SAVCHAK, TO THE MEMBERS OF THE NATIONAL BOARD, TO THE MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD, TO ALL OUR COWORKERS, SUBSCRIBERS, CONTRIBUTORS AND FRIENDS!

EDITORS OF OUR LIFE

A HISTORIAN IN POLITICS: MYKHAILO HRUSHEVSKY

Hrushevsky in his Lviv study sometime before 1914. Credit: Author's Collection, Toronto.

Mykhailo Hrushevsky (1866-1934) is one of the most important Ukrainian figures of the modern era. He was, in fact, a legend in his own time and was often listed with the poet, Taras Shevchenko, and the political emigre, Mykhailo Drahomanov, as one of the three great "awakeners" of modern Ukraine. During the great revolution which began in 1917, Hrushevsky was universally acknowledged as the "father" (*bat'ko*) of his country. In our own time, his fame has long surpassed that of Drahomanov and his name is indissolubly connected with the short-lived but precedent-setting independent Ukrainian state of 1918 and with his multi-volume *History of Ukraine-Rus'* which is still the most complete and most impressive history of Ukraine written in modern times. With the emergence of independent Ukrainian statehood in 1991, streets and libraries were renamed in his honor and the great task of reprinting his long-banned works was begun. It was soon announced that his image was to appear on the new Ukrainian currency.

In spite of the obvious importance of Hrushevsky in modern Ukrainian history, controversy long surrounded his person and the average reader, both in the Soviet Union and in the West, remained poorly informed about the details of his career. What were the main ideas that Hrushevsky espoused and what were the principal stages of his political career?

Mykhailo Hrushevsky was born in Kholm (Chelm) and raised in the Caucasus but from a very early date acquired an interest in his ancestral homeland. While still a schoolboy, he dreamed of becoming a famous Ukrainian writer. In the university, he switched to history

and under the guidance of his Kiev mentor, Professor Volodymyr Antonovych, he developed into a local patriot who was devoted to the cause of the common people, especially the Ukrainian countryfolk who had preserved their native language and customs and possessed a rich folklore which included vivid memories of Cossack freedom. By this time, Hrushevsky was already an admirer of the work of Taras Shevchenko who had used the name "Ukraine" in a revolutionary way that stressed national and social rather than geographical and regional themes. Thus when Hrushevsky graduated from the university, it seems, he was already a democrat and a nationally conscious Ukrainian patriot who firmly espoused the ideals of the national revival and wished to see a de-centralizing federalization of the autocratic Russian Empire.

While still in his early twenties, Hrushevsky was appointed to the prestigious post of Professor of History at the University of Lemberg (Lviv) in Austrian Galicia. This was very significant because in Galicia, -unlike Dnieper Ukraine under the Russians, the Ukrainian language could be freely used. Antonovych and his colleagues intended to use Austrian Galicia as a focal point or Piedmont from which to project the idea of a free Ukraine back into the Russian Empire. Hrushevsky, of course, with his writing skills and his organizational talents, was to be an important factor in this Ukrainian Piedmont.

The young historian immediately set to work. He taught Ukrainian history at the university, published widely on historical topics, and initiated his great *History of Ukraine-Rus'*; he reconciled various antagonistic

Galician Ukrainian political factions and was the driving force behind the development of the Shevchenko Scientific Society, which in the absence of official Ukrainian academic institutions both in Galicia and in Russia, served as an unofficial Ukrainian Academy of Sciences for all the Ukrainian people. Hrushevsky also befriended the famous Galician Ukrainian writer, Ivan Franko, and drafted him into the work of the Society. Several years later, Franko reflected upon Hrushevsky's enormous impact upon Galician Ukrainian intellectual and social life and wrote:

Whoever might ascribe to himself the service of reforming [the Shevchenko Scientific] Society, this one thing must be said: the service of organizing its scholarly work belongs fully to Prof. M. Hrushevsky. A man of wide learning, unbreakable will, and inexhaustible energy, he unites in himself the seriousness and criticism of a scholarly historian, a youthful enthusiasm for the cause of the elevation of his native people, and a love of labor and forbearance that can only be truly valued by those who know in all its fullness that Galician quagmire into which the young professor, who had just arrived from Ukraine, was headed, and with which he had to fight with all the means of intelligent pedagogy.

Franko then added:

In the course of this, he had to survive thousands of unpleasanties and neutralize formal battles which on one occasion even led to a crisis that threatened to destroy the whole venture. He was able to put himself above all petty intrigues, party and factional antagonisms. Without looking at their party position, he was able to introduce into the Society all persons inspired with the idea of the Ukrainian renaissance and enthusiastic about important work; and this benefited the common cause and was the reason for the growth of that maturity and tolerance which ... makes possible the concentration of powers of different types and different shades of opinion in a common task.

In reorganizing and strengthening Galician Ukrainian intellectual society, Hrushevsky created a powerful force which pressured the Russian government to pay attention to the existence of the Ukrainian people in what was then widely regarded as simply "South Russia."

Hrushevsky prevailed with the onset of the revolution of 1905 in Russia. The Tsar was compelled to allow the formation of a Russian parliament or State Duma and the ban on the public use of the Ukrainian language was temporarily suspended. The Galician historian now shifted the focus of his activity to Saint Petersburg, where he advised and helped to organize a Ukrainian parliamentary "club," and to Kiev where he organized a new scholarly society.

By 1907, however, the revolution had run its course and political reaction set in throughout the Russian Empire. The Tsar's government was strengthened and restrictions were again placed upon the publication of Ukrainian books. This situation grew even worse with the outbreak of the First World War in 1914. Ukrainian activists were arrested, Ukrainian publications were shut down, and Ukrainian institutions closed. Hrushevsky, who was still a Russian subject, returned to the Empire after the outbreak of war, but he was immediately arrested and sent off into exile.

By this time, Hrushevsky had acquired the halo of a national hero. The liberal Russian press campaigned for his release from exile and his compatriots considered him to be a "martyr for the sake of Ukraine." Thus when revolution again broke out in 1917, the diminutive historian was immediately elected head of the Ukrainian Central Rada or Council which was formed in Kiev to defend the national interests. Under Hrushevsky's guidance, the Central Rada gradually acquired the status of a national parliament and in a series of four great "universals" or declarations went from national autonomy within a democratic federal Russia to full and independent statehood for Ukraine. The change from federalism to full independence was a new one for Hrushevsky who had long argued that Ukrainian national demands could be fully satisfied by a wide autonomy within a democratic federal Russia, but the pressure of events was unrelenting and Hrushevsky merely seemed to be riding the crest of a great wave which no one could really control. In the end, he did, in fact, author much of the Fourth Universal which declared Ukrainian independence and his person was finally and indisso- lably associated with the independent Ukrainian Democratic Republic of 1918.

The Ukrainian Democratic Republic did not last long. The Central Rada was chased out of Kiev by the Bolsheviks, restored briefly by the Germans, and finally overthrown in a conservative coup d'etat. By 1919, Hrushevsky had made his way into exile in Vienna where he criticized the Ukrainian leaders who succeeded him but continued to work for the national cause. While the Bolsheviks consolidated their hold on Ukraine, Hrushevsky worked on a great multi-volume *History of Ukrainian Literature* and published a series of books on modern Ukrainian history and politics. During the revolution, Hrushevsky had come to be known as a democratic socialist and throughout the early 1920s he criticized the Bolsheviks and the extremist Ukrainian Right from this position.

By 1924, however, Hrushevsky was running out of funds and finding it difficult to continue his work in exile. Moreover, Soviet rule in Ukraine was still not absolute and, in compromise, Lenin's government had announced a policy of "Ukrainization" of the Ukrainian Republic. Both sides called a temporary truce. Hru-

Hrushevsky's wife, Maria Sylvestrivna, born Maria Voiakovska. Hrushevsky married the young school teacher, Maria Voiakovska, in 1896, in spite of the opposition of conservative Galician political circles who did not consider this daughter of a poor clerical family to be a good match for the wealthy professor from Kiev. But the marriage was a happy one and Maria was able to provide her famous husband with a quiet and orderly home life which made possible his enormous contribution to Ukrainian academic and public life. She also contributed translations from French literature to Galician journals, helped to organize Ukrainian theatre in Kiev, and sat in the Central Rada from 1917 to 1918. After the revolution she accompanied her husband into exile in Vienna and returned with him to Kiev in 1924, and shared his second exile to Moscow in the early 1930s. She survived the purges of the 1930s and died in 1953. Credit: Ukraina magazine, Kiev.

shkevsky agreed to retire from politics, and the Soviets agreed to allow him to return for scholarly work.

Immediately upon his return to Kiev, Hrushevsky took up his position as a member of the Academy of Sciences and threw himself into cultural work on behalf of the Ukrainian people. He authored numerous books and articles, founded journals, and initiated research in many new areas of Ukrainian history. His furious organizational and publishing activity caught the Bolsheviks offguard and within a short period of time he was able to gain an international reputation for the Ukrainian Academy.

However, this dynamic and very real flowering of Ukrainian culture lasted only a few years. By 1930, Stalin had consolidated his power and was reasserting central control over the Soviet Republics. The Academy was purged, writers and scholars were arrested or simply disappeared into the Gulag system of prison camps, and autonomous Ukrainian culture simply ceased to exist. Sovietization, centralization, and Russification became the norm. In 1931, Hrushevsky himself was briefly arrested, taken to Kharkiv where he was tortured, and then mysteriously released and allowed to live in Moscow. He survived for a few years more in spite of having to constantly report to the Secret Police for humiliating interviews and in spite of constant attacks on him in the press. In 1934, he received permission to go to Kislovodsk in the Caucasus for a holiday. While

there, however, he became ill and had to undergo an operation. Although a physician friend of the Hrushevsky family was readily available, the doctor in charge insisted on performing the operation himself. Hrushevsky got worse and soon died. It is unknown whether the doctor's scalpel intentionally cut too deep or whether the great historian died a natural death.

The failure of the Ukrainian Central Rada in 1918 and the tragedy of Hrushevsky's last years should not obscure his manifold achievements and his central role in Ukrainian political and cultural history during the twentieth century. Hrushevsky was the undisputed leader of the Ukrainian renaissance in Galicia at the opening of the century, the initiator of political action during the last years of Tsarist Russia, the formulator of the theory of the federalization of the Russian Empire before 1918, and the man who oversaw the translation of this idea into the demand for full independence afterwards. Moreover, during the 1920s, he became the central figure of the cultural flowering that took place in Soviet Ukraine in spite of Communist rule. When he had begun his career, "Ukraine" was still a vague geographical notion which appeared only on a few old maps, but by the time he died, it was the unequivocal name of a recognized nationality and a political entity that was clearly written into the history of modern Europe. Through his life and work, Mykhailo Hrushevsky played no small part in this general process.

CATHERINE HRUSHEVSKY

Mykhailo and Maria Hrushevsky had only one child, Catherine, who was born in 1900, when life was still relatively tranquil for the Hrushevsky family. She was given the best education available in the day and became the pride and joy of her parents. Like her mother, she shared the ups and the downs of the Hrushevsky family. By the 1920s, she was a scholar in her own right, a well-known folklorist, and she authored a major work on Ukrainian Dumas or historical songs. Her work too was cut short by the Stalin purges. After her father's death, Catherine looked after his papers and edited and guided to press the final volume of his *History of Ukraine-Rus'* and the fifth volume of his *History of Ukrainian Literature*. In 1937, the year of the so-called Great Purge, Catherine was arrested and all of the remaining Hrushevsky manuscripts were confiscated. She was exiled to one of the most frightening concentration camps, Nogaiska Bukhta, and was tortured terribly. It is believed

that she was accused of "espionage" on behalf of, of all countries, Japan. In 1941, her mother, Maria Sylvestrivna, received information that she had been released and was in Moscow and would soon return to Kiev. War broke off further communications, but she is believed to have died in 1953.

FOR FURTHER READING: The most detailed study of Hrushevsky yet to appear is Thomas M. Prymak, *Mykhailo Hrushevsky: The Politics of National Culture* (Toronto: University of Toronto Press, 1987). More briefly, see Thomas M. Prymak, "Hrushevsky and the Ukraine's 'Lost' History" *History Today*, XXXIX, 1 (1989), and Bohdan W. Klid, "The Struggle over Mykhailo Hrushevsky: Recent Soviet Polemics," *Canadian Slavonic Papers*, XXXIII, 1 (1991), which examines the Hrushevsky question during the Gorbachev era. In Ukrainian, see Lubomyr Wynar, *Naivydatnishyj istoryk Ukrainy: Mykhailo Hrushevskiy* (n.p.: Suchasnist, 1986).

BRANCH 58 CELEBRATES ANNIVERSARY

Branch 58 of UNWLA celebrated its 45th anniversary on September 27, 1992 at the Stephenson Haus in Hazel Park, Michigan. Present were members of the branch and more than 150 friends and guests, among them members of branch 23 (through their initiative branch 58 was born). Joanna Kulchesky served as mistress of ceremonies for this special event.

Particularly endearing to the members of the branch was the singing of "Oy Nash Viddil" (Our Branch), a song to which the words were written by Justine Nelligan. The song described the activities of the branch during the last 45 years and how the work of the members made a difference to the organization and the community at large. Members also sang "There's no chapter like our chapter".

President of branch 58, Marcy Chomiak, greeted the guests. A special toast was made by Kateryna Chomiak, president of branch 23. Reverend Henry Yakima of the Holy Trinity Ukrainian Orthodox Church of Dearborn delivered the Invocation. The Benediction was given by Reverend Mario Decechen, OSBM of the St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church of Detroit.

Paulette LaDouceur, presented during the affair by Cultural and Special Events Chair Olga Solovey, was the Educational Stipend Winner. She sang several songs for the appreciative audience, in Ukrainian and English.

Branch 58 has as impressive history of supporting many worthy projects both in the Ukrainian and American communities, among them the Ukrainian Village Building Fund, the Children of Chornobil Fund, Ukrainian orphanages, Scholarship stipends, among countless others.

The branch, whose patroness is the celebrated poetess and heroine Olena Teliha, has mapped out equally impressive goals for the next five years. They plan to:

- Initiate new membership and educate young women to the purposes and goals of UNWLA.
- Continue to support their charities and causes, particularly the children's cause in Ukraine, especially in Chornobil.
- Sponsor young professional women from Ukraine to come to America for advanced and specialized studies and education.
- Plan programs and workshops in what Ukraine and being Ukrainian means and why we are a very important ethnic group in American population and community.
- Continue to honor, cherish and keep all the beautiful Ukrainian customs and traditions our Mother's have taught us.

Iryne Torrance
Organizational & Public Relations Chair
Branch 58

THE UKRAINIAN MUSEUM: A CULTURAL EXPERIENCE

1993 is shaping up to be an exciting, yet challenging year for The Ukrainian Museum. The Ukrainian Museum Building Fundraising Committee has embarked on an intensive national campaign to raise funds for a new spacious, representative museum facility. Since last summer the Committee, headed by Anna Alyskewycz, has worked very hard to lay the groundwork for an effective strategy which would govern the campaign. In addition to preparing an informative brochure, compiling extensive mailing lists and working on a video presentation, the Committee has made great strides in establishing contacts with individuals in various cities across the United States and Canada, who are willing to form regional community groups — Friends of the Museum — to help in the fundraising effort.

A few such committees have already been working for several years in the northeast — in New York City, Rochester, NY, in New Jersey and Connecticut. Their activities involved getting new members for the Museum, organizing events and conducting telephone solicitations and mailings, all which raised money for the Museum's Building Fund. The individuals on these committees are members of the community who believe in the Museum's mission and support its programs. Their activities have raised thousands of dollars which helped the Museum to pay off its mortgage on a large commercial building, which, after major remodeling, will become the institution's new home. The estimated cost of the remodeling (according to feasibility study by architect George Sawicki) is about 3.5 million.

Friends of the Museum Committees throughout the country are very important not only as fundraisers, but also as information centers about the Museum, its work and goals.

The Ukrainian Museum Building Fundraising Committee

Anna Alyskewycz — Chairman
 Olha Lewicky — Co-chair
 Roman Hawrylak — Secretary
 Orest Bilous — Coordinator with corporate sector
 Olha Hnateyko — Major donors
 Andrew Rak, Esq. — Phonoton
 Dr. Klement Rohozynskij — Religious sector
 Irene Russnak — Member-at-large, Museum/Culture Chair of UNWLA
 Tatiana Tershakovec — coordinator of special events
 Dr. Karl Zaininger — coordinator with corporate sector
 Ivan Wynnyk — Coordinator with NY organizations
 Marta Cymbalysty — member-at-large
 Dr. Joseph Danko — member-at-large
 Lidia Krushelnytsky — member-at-large
 Ivanna Rozankowsky — member-at-large
 Christine Shoh — member-at-large
 Maria Baczynsky — Coordinator with Museum

Violinist Oleh Krysa, accompanied by Tatiana Tchekina.

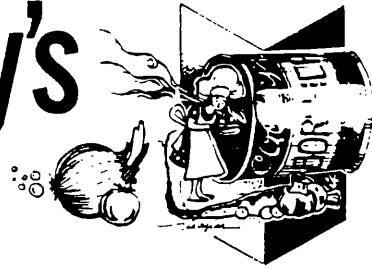

"Friends of the Museum" Chairs as of November 1992

Bohdanna Chuma — Toronto
 Orysia Fisher — Georgia
 Sophia Hewryk — Philadelphia
 Halyna Marenin — Sacramento, CA
 Dr. Walter Petryshyn — Sarasota, FL
 Ulana Rondiak — Boston, MA
 Myron Russnak — Rochester, NY
 Alexander Skop — San Diego, CA
 Zoriana Smorodsky — New Jersey
 George Temnytsky — New Jersey
 Maria Terlecky — Washington, D.C.

On November 1992 The Ukrainian Museum's Special Events Committee members of the Administration and with the help of Board of Trustees member Orest Slupchynsky, organized a concert to benefit the Museum. Held at the Merkin Concert Hall, the event featured the stars of the Ukrainian musical world: cellist Natalia Khoma, soprano Oksana Krovytzka, pianist Laryssa Krupa, violinist Oleh Krysa, the Leontovych String Quartet, pianist Alexander Slobodanyk, pianist Mykola Suk, pianist Tatiana Tchekina, tenor Roman Tsybala and pianist Volodymyr Vynnytsky. The artists generously donated their magnificent talents and made this concert a rare gem which the appreciative public acknowledged with a warm and rousing standing ovation. Following the concert, the artists and guests met at a cocktail reception.

cooky's corner

Christmas is just around the corner. To allow our readers plenty of time to shop and prepare for this very special holiday, Cooky offers some recipes of traditional foods which can be made ahead of time. *Kutya*, of course, is the ritual dish of the "Svyata Vecherya" (Holy Supper). Every cooler in the house should have plenty of *Uzhvar*, a compote of dried fruit. People get very thirsty following the twelve-course meal served during the Holy Supper. *Knysh* is a wonderful bread that just complements borsch. It can be made ahead of time and frozen. *Kolach*, the traditional Christmas bread should be the centerpiece of every table set for the Christmas holiday.

The source of these recipes is *Selected Ukrainian Recipes for Winter Season*, published by Branch 12 of UNWLA, Cleveland, Ohio, 1978.

KUTYA Christmas Wheat

1/2 lb shelled wheat
2 quarts water
1/2 cup hot water
1/2 cup honey (more for sweetness)
1/2 cup ground poppy seeds
chopped nuts and raisins

1. Simmer the wheat in plenty of water. Depending on the variety of wheat, it may take from 1 to 3 hours. Stir few times during the cooking. Taste for doneness.

2. Drain the cooked wheat if necessary and add to it the hot water, stirring gently. Sweeten to taste with honey, then stir in the ground poppy seeds. Add nuts and raisins.

3. The mixture should be medium thin, not thick. Store in refrigerator. This quantity will yield 8 or more servings.

Note: In the Ukrainian region of Volhyn', the wheat is thinned with liquid from "uzhvar" the dried fruit compote, instead of water.

UZHVAR Dried fruit compote

2 lbs. mixed dried fruit: apples, pears, prunes, apricots, raisins
1 1/2 cup honey (or sugar)
4 quarts water (approximately)

1. Cover the dried fruit with water, add honey or sugar, cover and simmer until the fruit is soft: do not overcook. More water may be added if necessary.

2. Let the compote cool and then taste for sweetness. Prepare ahead of time to let the flavors blend.

3. This yields a generous quantity — but don't worry — it will disappear sooner than you think.

KNYSH Ritual bread for Christmas

2 oz. cake compressed yeast
1/2 cup oil, preferable sunflower
1 cup water
3 cups flour
1 1/2 teaspoon salt
1 teaspoon sugar

1. Dissolve the yeast in a little water and flour. When spongy, add remaining ingredients and knead until the dough is elastic. Let rise until almost double.

2. Roll out the dough to about 1/4 inch thickness, spread with filling, roll up and place in a greased pan, let rise again.

3. Preheat oven to 350 degrees. Brush the knysh with water or beaten egg and bake approximately 1 hour and 15 minutes.

Filling:

2 large bermuda onions
1/2 cup oil
1 teaspoon salt or more to taste

Cut the onions in slices and separate. Saute the onions in oil until soft and transparent, about 20 minutes. Salt to taste. Drain slightly before spreading on dough.

KOLACH

Round braided Christmas bread

1 envelope yeast
1 teaspoon sugar
1/3 cup water (about 110 degrees)
2 eggs and 1 egg yolk
1 teaspoon salt
1 tablespoon sugar
2 tablespoons vegetable oil
1/2 cup lukewarm water
4 cups flour, sifted

1. Sprinkle yeast over warm water; set aside. In a large bowl combine eggs, salt, sugar, oil and lukewarm water. Stir until well blended and add the yeast. Mix in the flour and knead until smooth about 10 minutes. Place in a warm greased bowl, turning to coat the dough, cover loosely with plastic or a towel and let rise till double in bulk (about 1 — 1 1/2 hours). Turn out the dough on a floured surface, flatten lightly, cover and rest for 15 minutes.

2. To shape the *Kolach*, divide in 5 equal pieces. Roll each piece into a 25—30 inch strip, then entwine two strips, braid the other 3 strips starting in the center and working out to each end. Place braid in a greased round pan (9—10 inches) and join into a circle. Wrap the remaining entwined strip around. Place a small greased can in the center. Cover and let rise again.

3. Brush with egg diluted with 2 tablespoons water and bake in a 325 to 350 degree oven for 45 to 50 minutes. Cool on wire rack.

(Note: The above quantity produces 1 *Kolach*. For a centerpiece of three loaves, triple the recipe, but double the yeast only, or you may want to bake one *Kolach* to serve with the Christmas Eve Supper, and bake the centerpiece from frozen bread dough (1 lb. of dough per one *Kolach*.)

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ДАРІЯ ЦВЕК

СТРАВИ НА СВЯТ-ВЕЧІР

БОРЩ З ВУШКАМИ ПО-ГАЛИЦЬКИ

2-3 буряки, ярина, 2 сушені гриби. Почищені буряки і ярину залити кип'ятком (2 літри), варити на легкому вогні до готовності, тоді вибрати буряки і ярину, зварені гриби. З ложки олії (масла) і муки приготувати ясну засмажку, заправити борщ, закип'ятити. Буряки втерти на тертці з великими очками, додати до борщу, заквасити до смаку буряковим квасом або соком з цитрини, посолити з дрібкою цукру і тільки один раз закип'ятити на легкому вогні. Не варити довго, бо втрапить колір. Перед подаванням зберігати в теплому місці. Розложити на тарілці зварені вушка і залити борщем. До борщу на Свят-вечір не давати сметани. Для вушок замісити тісто як на пироги (вареники), тільки дещо твердше, тонко розкачати, нарізати на квадрати 5×5 см. На квадрати накласти начинку, зложити в хустинку, заліпити і два протилежні кінці зліпити на пальці, щоб утворилося вушко. Перед подаванням зварити в більшій кількості посоленого окропу, не накривати. Як тільки піднімуться і закиплять — вибрати, перелити гарячою водою і до подання зберігати в теплому місці. Для начинки кілька зварених грибів змолоти разом з яриною, яка варилася в борщі. Дрібно посічену цибулю потушкувати на олії, додати змелені гриби і 1-2 ложки змелених сухарів з булки, хвилинку посмажити, посолити з перцем до смаку, охолодити.

ВУШКА-КРАПЛИКИ

Оселедця очистити, відділити філе від костей, помити, посікти. Дрібно посічену цибулю втушкувати на олії, додати 2 ложки меленої сухої булки, оселедця, хвилинку потушкувати, дати солі, перцю до смаку, охолодити і начинити вушка, варити як попередні і подавати до борщу.

ОСЕЛЕДЕЦЬ З МАЧАНКОЮ ПО-КОЛОМИЙСЬКИ

Оселедець залити холодним чаєм на кілька годин, краще на ніч. З голови, хвоста, плавців, шкіри, додавши цибулину, лавровий листок, 2-3 горошини перцю, зварити бульйон. Філе оселедця поділити на порції, обмачати в борошні, посмажити на олії. З муки і олії засмажити білу засмажку, розвести бульйоном з оселедця до утворення густого сосу. За смаком досолити. Сос вилити на довгий полумисок, серединою укласти оселедця, надаючи форму риби, зверху викласти дрібно нарізану цибулю, присмажену на олії. Можна подавати як гарячим, так і холодним.

КУТЯ-ПШЕНИЦЯ З МАКОМ

З склянки пшениці помити гарячою водою, залити окропом (не солити) на рівні з крупою, накрити і варити на легкому вогні до готовності 2-3 години. В міру википання води, підливати гарячою. Склянку маку спарити гарячою водою, втерти в макітрі або змолоти на машинці, додати цукру, меду до смаку, влити склянку перевареної води, додати зварену пшеницю, склянку посічених горіхів, можна і почищених від лушпинки мигдалів, поміти родзинки, конфітури з вишень без кісточок, долити води до бажаної густоти пшениці, і за традицією подати в керамічній мисці з дерев'яною ложкою.

ЛАМАНЦІ З МАКОМ

2 склянки муки просіяти з ½ ложечки порошку до печива, ½ склянки маргарини, 2 жовтки, шкірку з цитрини, всі продукти сікти ножем до утворення маси, додаючи сметани, домісити рукою, винести в холодне місце на 2 години. Тоді розкачати корж, виложити на змащену товщом бляшку, поколотити виделкою і пекти в нагрітій печі до золотистого кольору. Склянку маку запарити, воду злити і втерти на масу або змолоти, додати до смаку цукру, меду, влити 2 склянки води або молока, наламати спеченого коржа на малі частинки, вимішати і подати виложені до миски, посипані посіченими горіхами.

ПАМПУШКИ БЕЗ НАЧИНКИ (ПОНЧИКИ)

До ½ склянки теплового молока додати 5 дк. дріжджів, столову ложку цукру і муки, поставити в тепле місце. Якщо розчина підросте, влити другу половину молока, додати 3-4 жовтки, розтерті з цукром, шкіркою з цитрини, вимішати ложкою, додаючи просіяну муку (½ кг), тоді додати розтоплений товщ ½ склянки (масло або маргарин), місити, додаючи муки, поки тісто не буде густоти сметани і відставатиме від руки, тоді виробляти пампушки рукою, змащеною товщом, кульки величиною курячого яйця і зразу вкидати в киплячий товщ (олію). Смажити помалу з обох боків до золотистого кольору. Вибирати на папір. Перед подаванням виложити на тарілку і посипати цукром-пудрою з ванілією.

"НАШЕ ЖИТТЯ", СІЧЕНЬ 1993

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ЧІКАГО ХРОНІКА ЗА 1991 РІК.

Відділ	Місцевість	Голова
6-ий	Чікаго, Іл.	Галя Литвиншин
16-ий	Міннеаполіс, Мн.	Мирослава Петришак
22-ий	Чікаго, Іл.	Ольга Мартинюк
29-ий	Чікаго, Іл.	Оксана Роздольська
36-ий	Оак Ловн, Іл.	Теодора Слободян
51-ий	Мілвокі, Ві.	Уляна Тишинська
74-ий	Чікаго, Іл.	Ірина Богач-Гаджера
77-ий	Чікаго, Іл.	Валентина Косогор
84-ий	Чікаго-Південь	Марія Дорожинська
85-ий	Чікаго, Іл.	Леся Палцан
101-ий	Чікаго-Північ	Валя Хринівська
102-ий	Кравн Пойнт, Іл.	Марія Лібер

Чікагська Округа має 12 відділів, в яких налічується 428 членок; три відділи — в сусідніх стейтах. Хоч відділи і членки розкинені далеко від центру міста, праця проходить успішно. Голова Анастасія Хариш вже третій рік з посвятою вив'язується зі своїми обов'язками у Централі та в Окружній Управі, а також у чікагській громаді, за що дістала признание і відзначення під час громадського святкування січневого Дня Незалежності.

Більшу увагу відділи присвятили допомозі Україні, особливо жертвам Чорнобиля. Передове місце належить 6(4,500 дол.), 22, 29, 74, 84-му відділам. Деякі членки виконують функції і в Окружній Управі (9 з 22-го Відділу). Всі відділи виконують точно свої фінансові зобов'язання супроти Головної та Окружної Управ без огляду на малу кількість членок деяких відділів. Майже всі відділи мають стовідсоткову передплату "Нашого Життя". Вліті успішно пройшов "День Союзянки" з участю і підтримкою всіх відділів.

Найстарший, 36-ий Відділ, заснований в 1932 р., віддано виконує обов'язки щодо своєї організації, за що їм належить велике признание. Особливе признание і 22-му Відділові за щорічне влаштування т. зв. "Різдва в Україні" у міському Музеї науки і промислу, а також 51-му Відділові в Мілвокі за постійне підтримування т. зв. "Української хати", теж в міському музеї. Щодо стипендійної акції, то Чікагська Округа не відстає від інших. Чи не найбільше стипендій придбав 29-ий Відділ (30, референтка Віра Трошук). 22-ий Відділ має 8, 84-ий — 7 стипендій. Щира вдячність Люсі Самбірській, членці 22-го Відділу, завдяки якій вже багато років на радіо програмі п-ва Самбірських щотижня передається чвертьгодинна програма, приготована радіоколегією її Відділу на різні теми.

Всі відділи працюють в різних ділянках: культурно-освітніх, виховних — в передшкіллі, імпрезових, організаційних, зв'язкових, харитативних — суспільна опіка, розвагових, дохідових та багатьох інших, про що подано у хроніках окремих відділів.

Володимира Демус

ПРАЦЯ ПО ВІДДІЛАХ

6-ИЙ ВІДДІЛ має 42 членки (стан членства зменшився). Відбуто п'ять ширших та три сходи управи.

25-го квітня на ширших сходах Оксана Кондратюк, допоміжна адміністраторка школи у Львові, мала слово на теми "Шкільництво в Україні" та "Стан сиротинців в Україні".

10-го травня — розваговий вечір (прогулянка до театру).

2-го червня — "Садок вишневий" — закінчення року.

6-го жовтня — влаштовано показ біжутерії. Цього року до 5-річчя чорнобильської катастрофи Відділ призначив дохід з цієї імпрези на Медичний фонд допомоги дітям Чорнобиля при СУА. Прихід із показу та проданих льотерійних книжечок дав 4,500 дол.

27-го жовтня — Відділ влаштував дитячу маскарadu "Садок вишневий", на яку запросив усіх дітей в громаді. Була забава, ігри та льотерія.

Членки Відділу взяли також участь в таких не нами запланованих днях: окружний з'їзд СУА в Чікаго, маніфестація в п'ятиліття чорнобильської катастрофи, конференція п. н. "Чорнобильська катастрофа — наслідки 5 років пізніше", "День Союзянки", маніфестація солідарності до дня незалежності України, показ моди 101-го Відділу та різдвяна зустріч Округи СУА в Чікаго. Членки Відділу також брали участь і підтримували своєю присутністю дії інших Відділів та українських організацій.

До великої міри праця Відділу пов'язана з веденням "Садочка вишневого". Ця дошкільна світличка, яку ми заснували, далі продовжує свою працю вже в дев'ятому році існування.

22-ИЙ ВІДДІЛ нараховує 70 членок, відійшла у вічність Марія Козій. Журнал "Наше Життя" має 100% передплату.

Організаційна референтура. Кожного місяця, крім липня і серпня, відбуваються сходи Управи та ширші сходи з відповідно підготованою програмою. Голова Відділу і делегатки взяли участь в окружному з'їзді 9 березня. Як і щороку, Відділ активно допомагав у влаштуванні Дня союзянки 23 червня на оселі "Самопоміч" в Равнд Лейку.

Культурно-освітня референтура. У січні Рома Турянська розповіла про роковини 22-го січня, в березні мала доповідь "Шляхом Шевченка", в квітні Люба Калін (організаційна референтка Округи) розказала членкам про працю СУА, в травні Рома Турянська відчитала поему Анатоля Курдидика "25-ліття смерті отамана Симона Петлюри", у червні Оксана Мурська, членка 84-го Відділу, виголосила доповідь "Шістдесятники: Ліна Костенко". Осінній сезон розпочала членка 84-го Відділу проф. Віра Боднарук репортажем, доповненим прозірками "Поїздка в Україну", в жовтні Ярослава Панчук, членка 74-го Відділу, мала доповідь "120-ліття з дня народження Лесі Українки", в листопаді про свої враження від поїздки в Україну розповіла Марія Васько, грудневі сходи були під знаком референдуму в Україні, про його значення й вагомість розказала Іванна Горчинська.

Імпрезова референтура. У березні та грудні влаштовано два базари, які причинились до матеріального успіху. У грудні в приміщенні чікагського Музею науки і промислу Відділ щороку влаштував "Різдво в Україні" в рамках міжнародного різдвяного фестивалю. Виступали хор парафії св. Володимира і Ольги, танцювальна група "Україна" при осередку СУМ ім. Павлушкова. Ялінка, прибрана мистецькими прикрасами, виконаними членками Відділу, звертала увагу численних відвідувачів.

Радієва і виховна референтура. При Відділі діє радієва колегія, яка, завдяки членці Люсі Самбірській (радіо програмі Люсі і Степана Самбірських), щотижня передає чвертьгодинну передачу. Доповіді, реферати, репортажі мають цікаву різноманітну тематику і підготовані здебільша членками 22-го Відділу. Ця виховна, культурна та інформативна праця охоплює широкі кола міста Чікаго та околиці.

Референтура суспільної опіки та стипендій. Референтки постійно займаються харитативною акцією, відвідують хворих членок у хаті та шпиталі, висилають картки-привіти. Крім своїх членок, їздять відвідувати старших громадян, що живуть у піклувальних домах (вул. Кедзе) та

житлових будинках під зарядом міста (вул Деймен). Зокрема в різдвяному часі традиційно організують туди поїздки з колядою та святочним дарунком. Придбали 8 стипендій потребуючим студентам, вислали грошові допомоги по 100 дол. на сиротинець у Бразилії, Аргентині, школу в Білому Борі у Польщі, медичний фонд, допоміжний фонд політичним в'язням, 200 дол. одноразової допомоги для каліки з України, 500 дол. на шпиталь ім. Митрополита Шептицького у Львові, 500 дол. на Фонд допомоги дітям Чорнобиля, 110 дол. постійної допомоги бабусі в Польщі. У різдвяному часі проводять збірку-коляду, яка завдяки активності та жертвенності членок принесла чималу суму — 1,816 дол.

Референтура внутрішніх зв'язків. Відділ активно співпрацює з Окружною Управою, 9 членок займають пости в цій управі. Делегує членки на окружний з'їзд та на імпрези інших відділів СУА в Чикаго і околиці, бере участь у праці та імпрезах громадських організацій Чикаго.

Референтура зовнішніх зв'язків. Відділ постійно підтримує зв'язок з управою чикагського Музею науки і промислу, щороку відбуває наради і зустрічі з членами управи Музею, влаштовує "Український день" з різдвяною програмою для англomовної публіки. Подає інформативні дописи до "Нової Зорі", "Свободи", до місцевої англomовної газети "Аур Віпледж Войс" про важливі імпрези 22-го Відділу.

Бібліотека. Відділ має власну бібліотеку, яка налічує 490 книжок. Завдяки старанням референток кількість книжок зростає щороку, членки радо користаються з бібліотеки.

Пресова референтура. Референтка написала допис про "Різдво в Україні", який появився у "Свободі", "Новій Зорі". Окреме повідомлення вислала до "Аур Віпледж Войс". До журналу "Наше Життя" вислала звіт із загальних зборів та допис-звіт із окружного з'їзду СУА в Чикаго. Усі дописи, згадки, знімки, що стосуються праці Відділу і були поміщені в українській і англomовній пресі, зберігаються у книзі пресової референтури.

Господарська референтура. Веде непомітну, але постійну працю, займається кулінарною стороною базарів, що приносить матеріальний успіх, кожних ширших сходин підготовляє для присутніх перекуску, зокрема великодній та різдвяні святочні сходини завжди підготовані з традиційними стравами, що вимагає тривалої праці і постійної жертвенности.

Підсумовуючи працю Відділу, треба сказати, що, незважаючи на труднощі доїзду, старшого віку, бо Відділ є одним із найстарших в Чикаго, і членки, і Управа намагалися якнайкраще вив'язатися із своїми завданнями, працюючи дружно між собою і з іншими відділами у гармонійному зусиллі для добра своєї організації і української спільноти як в діаспорі, так і на рідних землях.

Мирослава Шевчик,
пресова референтка 22-го Відділу.

29-ИЙ ВІДДІЛ ІМ. 500 ГЕРОІНЬ КЕНГІРІ має 58 членок. Відбув 8 ширших сходин і 5 засідань управи.

Культурно-освітня референтура. Ширші сходини: у квітні відбулася доповідь гості з Києва поетеси Софії Майданської. У травні прослухано гутірку "Організація і членство" Люби Калін. У червні — розвагові сходини з вечерею в ресторані "Галан". У вересні ми гостили референтку Окружної Управи Ліду Шандор, яка виступила з доповіддю про зовнішні зв'язки. У жовтні членки принесли улюблені страви і обмінялися їх переписами. Відділ влаштував для громадянства зустріч з редакторкою Оксаною Ходак-Федорів зі Львова. У грудні Оксана Роздольська виступила з доповіддю про творчість Лесі Українки. В листопаді Ірена Олексюк прочитала свої гуморески.

Радіо. Ірена Олексюк зробила дві передачі для союзнячок.

Стипендійна референтура здобула 30 стипендій на загальну суму 6,100 дол., в тому числі є 7 стипендій від членок Відділу і одна спонсорована Відділом.

Суспільна опіка. Вислано 11 пакунків до Союзу Українок в Польщі для дітей з Чорнобиля, які там відпочивали, 2 пакки з харчами до Одеси (українському студентіві), 11 пачок для сиротинців у Делятині і Полтаві, 6 пачок з одягом до Бразилії. Дітям з України, які вліті перебували в Чикаго, куплено словники на суму 200 дол., а також обдаровано одягом і шкільними уніформами тих, які ходили до школи св. Миколая. Хорові "Щедрик" з Києва (42 дітей) куплено скарпетки, шкільне приладдя і жвачки. Так само обдаровано дітей ансамблю бандуристок зі Львова "Чарівні струни". Проведено збірку на нове білля для дітей в сиротинцях України на суму 530 дол. Загальна наша суспільна опіка збрала 1,091.60 дол., видала 1.680.84 дол.

Музейно-мистецька референтура. Відділ є меценатом Українського Музею, а всім членок — його членами.

Пресова референтура. Відділ має 100-відсоткову передплату "Нашого Життя" та 17 передплат з-поза Відділу.

Видавничий фонд Катерини Перелісної. Продано 90 книжок "Вірші для дітей" Катерини Перелісної. Започатковано переговори про перевидання цієї книжки в Україні для дітей.

Господарська референтура. Крім кави і перекусок на сходинах референтка організувала два базари: великодній і передріздвяний, а також "жарення" на Дні союзнячки Округи.

Галина Коленська
пресова референтка.

36-ИЙ ВІДДІЛ. На загальних зборах не можна було вибрати нової управи; тому на 1991 рік залишилася та сама. Відділ не має повної управи і тому працює як може. Багато членок хворіє, тому в таких обставинах дуже тяжко працювати.

Відділ відбув п'ять ширших сходин. Голова бере участь у сходинах Окружної управи. Виконано обов'язки щодо Централі та Округи, а окремі членки передплачують "Наше Життя". Проведено збірку на фонд Чорнобиля. Приготовано великодній базар. Закуплено книжки для вигравів на День Союзнячки і членки брали участь в ньому. По змозі Відділ брав участь в імпрезах 6-го та 101-го Відділів. Приготовано печиво перед Днем Подяки. Приєднано нову членку. Все це зроблено завдяки добрим союзнячкам, які так щиро працювали для Відділу.

51-ИЙ ВІДДІЛ відбув 6 ширших сходин. До Відділу вступило три нові членки, вибуло теж три.

Відділ постійно доглядає виставку "Українські хати" в музеї, змінює експозицію залежно від сезону. Вислано два пакунки для дітей у Бразилії. Для здобутих фондів проведено п'ять разів "бінго".

Березень: проведено щорічну великодню продаж печива, при цьому вчили молодь, як пекти традиційне печиво.

Квітень: підготовка церковного обіду у великодньому часі (з вдячності за вживання церковного приміщення під час цілого року для сходин Відділу).

Липень: членки зайнялися дівчинкою та її родиною під час її медичної опіки в Мілвокі.

Жовтень: "Товариський вечір".

Листопад: писання поштівок до президента Америки (вислано 100) у справі визнання державности України.

Триденна участь в Міжнародному фестивалі. Показ і дискусія про українську азбуку.

74-ИЙ ВІДДІЛ заснований в 1963 році, має 31 членку. Сходини відбуваються раз в місяць. Голова брала участь майже в усіх сходинах Окружної управи. Відділ вив'язується дуже точно зі своїми зобов'язаннями. Членки брали активну участь у Дні союзнячки. І. Попович і голова відповідали за льотерію. Відділ провів збірку на список жертв Чорнобиля

— зібрано 1,880 дол. 17 березня провели збірку з рамени окружної управи на "Писанку в Україні", яка принесла 214.45 дол. Не забули також про збірку "Мама в потребі" і вислали знову 200 дол. Цю збірку завдячуємо референтці суспільної опіки. В 1991 р. імпрезова референтка Л. Семків висвітлювала для членів парафії св. Йосифа два відеофільми — "Світовий зв'язок лікарів в Україні" та "Київ — столиця України". Культурно-освітня референтка Я. Панчук підготувала і виголосила дуже цікавий реферат "Леся Українка — 1871 рік". Другий реферат був про діету. Л. Панків, референтка зв'язків, розказувала про свою подорож в Україну — в Києві вона була присутня на проголошенні самостійності України. С. Форович, референтка суспільної опіки в Окрузі, дала короткий звіт і пояснила акцію збірки на Фонд Допомоги Дітям в Україні — жертвам Чорнобиля. У червні відбулася зустріч з членами дирекції каси "Самопоміч", які розповіли про кооперацію та її ролі в нашому суспільстві. Пам'ятаємо також про нашу габльотку, яка приміщена в кредитівці при парафії св. Йосифа, опікується нею членка І. Дмитерко.

77-ИЙ ВІДДІЛ ІМ. АЛЛИ ГОРСЬКОЇ заснований в 1972 р., нараховує 20 членок. В березні 1991 р. відбуто загальні збори і п'ять ширших сходин. У жовтні замість зборів мали базар, щоб придбати гроші на Відділу. У грудні п. Косогор при допомозі дочки і зятя висвітлили фільм з подорожі бандуристів по Україні.

Відділ співпрацює з Окружною Управою СУА. Дві членки входять до складу окружної управи. Одна делегатка взяла участь в окружному з'їзді.

Беручи до уваги невелику кількість і похилий вік членок, Відділ досить добре вив'язався з фінансовими зобов'язаннями щодо Головної Управи і повністю перед окружною. Своєчасно вислали звіти до Централі і окружної управи. Деякі членки взяли участь у традиційному "Дні союзанки" та імпрезах інших відділів, допомагали у збірках під церквами в 5-ту річницю чорнобильської катастрофи та на "Писанку України".

Неля Бриджман,
Пресова референтка.

84-ИЙ ВІДДІЛ заснований у 1965 р., має 17 членок, які живуть далеко на передмістях Чикаго.

Членки зібрали на допомогу дітям Чорнобиля 1,700 дол. (в тому числі 1,000 дол. — даток Ірени Сайкевич) та датки на Медичну Поміч — 240 дол. З каси Відділу подаровано на окремі цілі в Україні 283 дол. Вислано 6 пачок та грошову допомогу до Бразилії і Польщі на суму 288.95 дол. Придбано 7 спонсорів для стипендій у Бразилії (в тому числі три членки) в сумі 1,600 дол.

Праця в культурно-освітній ділянці проходить успішно. 25 травня в Інституті Модерного Мистецтва влаштовано доповідь д-р Наталії Преображенської з Києва на тему "Чорнобильські наслідки і майбутнє". На сходинах були доповіді на різні теми: Н. Л. Хойнацька прочитала реферат

"Ціль українських шкіл на поселенні", Віра Боднарук дала репортаж з прозірками про її подорож в Україну та зустріч з працівниками Товариства Української мови у Донецьку, Запоріжжі, Одесі, Харкові, Полтаві. Вона мала нагоду зустрітися з членками новозаснованого Союзу Українок та розказала про їхню працю. Оксана Мурська поділилася враженнями з подорожі до Франції, зокрема з відвідин історичних місць, пов'язаних з історією України. Розказала про відвідини руїн замку, де жила Анна Ярославна та уфундованого нею монастиря. На одних сходинах членки оглянули відеофільм "Маруся Чурай" Ліни Костенко (рецитація), на інших — театральну постановку "Маруся Чурай", виконану театром ім. Заньковецької у Львові.

Відділ взяв участь у "Дні союзанки", точно виконувє свої зобов'язання супроти Головної та Окружної Управ, має стовідсоткову передплату "Нашого Життя".

Голова брала участь у кожних сходинах окружної управи.

85-ИЙ ВІДДІЛ — наймолодший, заснований 1988 р. Кількість членок — 19. Відбув 6 ширших сходин. В 1991 році прибула одна членка. Голова брала участь у засіданні окружної управи.

Відділ брав участь у святочному базарі (17 — 18 листопада), мав там свій стіл, продавав святочні прикраси, картини та інше.

Відділ видав книжку "Перекусів" а дохід передав для дітей Чорнобиля.

101-ИЙ ВІДДІЛ в 1991 році відбув 8 сходин, одні перед-вакаційні з вечерею і представленням, інші — традиційні, різдвяні.

В листопаді влаштував "Показ моди", а дохід призначив для дітей Чорнобиля. Головним гостем цього показу був Билл Куртіс.

102-ИЙ ВІДДІЛ має 32 членки, відбув 5 ширших сходин, одні сходини Управи. Вибуло 5 членок.

Доходів імпрези: передвеликодній та різдвяний базари, продаж уживаних речей. Недільна кава разом з Сестрицтвом.

Інші імпрези: історія усного переповідання (Христя Гук, докторантка "Орал Гісторі" Індіяна університет), костюмова забава для дітей та дорослих, 15-літній ювілей Українського Музею в Нью-Йорку. Збірка на залі принесла 118 дол. Відділ додав 100 дол., вислано 218 дол.

Допомога Україні: збірка принесла 575 дол., в тому числі 200 дол. з каси Відділу. "Писанка України" принесла 54 дол.

Передано в Україну Біблії та молитовники, вітамінні для жертв Чорнобиля, дарунки для Митрополита Стернюка та Юрія Шухевича — все на суму 298 дол.

Заходи в справі виміни студентів набирають реальних форм завдяки заходам референтки зовнішніх зв'язків Нелі Лехман. Відділ планує опікуватися студентами з Києва під час їх перебування в Лафает, Індіяна.

ШАНОВНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"!

Вступаючи в новий, 1993 рік, багато з Вас, на жаль, не відновили передплати на наш журнал.

На обкладинці журналу, коло адреси, є зазначена дата, коли закінчується Ваша передплата. Просимо перевірити і постаратися вирівняти заборгованість до 15 лютого ц.р. У протилежному випадку ми будемо змушені припинити висилання "Нашого Життя".

Маємо надію, що наш журнал і далі залишиться для Вас цікавим і в найближчому часі Ви вирівняєте передплату.

*Адміністрація
журналу "Наше Життя"*

ДОПИСИ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

НАШІЙ МАМІ, БАБУНІ І ПРАБАБУНІ — 90!

Дорогій нашій мамі, бабуні і прабабуні Розалії Рошко (з дому Брик) 29 січня виповниться 90 років.

Народилася Розалія Брик 29 січня 1903 року в селі Конюхів на Стрийщині (Львівська область). У 1949 році більшовики заарештували її, а потім вивезли у Сибір, де вона пробула сім з половиною років. До рідної хати повернулася у 1957 році і застала ще хвору маму.

До Америки Розалія Рошко приїхала у 1965 році до дітей.

Всі ми щиро вдячні Господеві, що наша мама, бабуня і прабабуня тримається ще при здоров'ї і навіть кожного літа працює в городі.

В честь нашої ювілятки висилаємо 50 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Цей журнал Розалія Рошко постійно читає вже багато років.

Міцного здоров'я і традиційного "Многая літа!" у день 90-ліття нашій дорогій мамі, бабуні і прабабуні бажають

діти Михайло і Стефанія Воробці,
внучки Оксана і Ольга з родинами,
правнуки Наталка, Стефа, Йосиф і Михайлінка.

СОРОКЛІТТЯ 33-ГО ВІДДІЛУ СУА

З ініціативи покійної вже Михайлини Ставничої, довголітньої виховниці молоді в Україні, гурток жінок-ентузіасток суспільної праці для України заснував у Клівленді в 1952 році 33-ій Відділ Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки. Михайлина Ставничка стала першою і довголітньою його головою.

У перші роки існування Відділ створив станицю "Мати і дитина" і допомагав "залишенцям" в Європі, висилаючи їм пакки з одягом і харчами. Згодом референтка суспільної опіки Відділу допомагала (і досі допомагає) неможливим українським родинам в країнах Південної Америки, у Польщі і Україні. Членки суспільної опіки відвідують хворих союзянок по шпиталях і домах, а перед Різдом і Великоднем приносять їм подарунки, пишуть карточки з побажаннями швидкого виздоровлення. Символічні подарунки і святочні побажання ми висилали українським воюкам у Корею, В'єтнам і район Перської затоки.

Останніми роками наш Відділ зібрав і вислав до Централі на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля 6,472 дол. Щедро жертвуємо і на інші фонди, які існують при Головній Управі СУА.

На заклик о. Бальцара, що був надрукований у пресі, стипендійна референтка збрала 1,030 дол. на допомогу багатодітним родинам у Бразилії, за які

там купили дві корови, два коні і плуг. В такий спосіб допомагаємо їм самим "ловити рибу".

З ініціативи і за старанням членок у Клівленді споруджено пам'ятник Лесі Українці, патронці нашого Відділу, роботи маистра Михайла Черешньовського.

Одним з перших починів Відділу було заснування у 1953 році "Світлички", яка діє донині. За 40 років "Світличка" підготувала до "Рідної Школи" у Клівленді півтори тисячі дітей. Підтримували ми фінансово наукові установи: НТШ, УВУ, ФКУ, молодіжні організації, Архів-музей у Клівленді. Відділ є п'ятикратним меценатом Українського Музею в Нью-Йорку, а 21 членка Відділу є членкою Музею. Дохід з однієї імпрези в сумі 700 дол. ми вислали на українську амбасаду у Вашингтоні. Щоб зібрати ці гроші, влаштуємо імпрези, які вже багато років очолює організаційна референтка Стефанія Вільшанецька.

За сорок років через касу Відділу пройшло 313,000 дол. З ініціативи Стефанії Шевчук ми одними з перших почали Стипендійну Акцію. Стипендійну референтуру вже 20 років очолює Іванна Вовк. Завдяки її наполегливим старанням у пошуках спонсорів стипендій, досі студії закінчили 25 юнаків і дівчат в країнах Південної Америки, Польщі і Риму: 18 стали священиками, два адвокатами, чотири за-

Членки 33-го Відділу СУА. Members of 33rd Branch of UNWLA.

кінчили середню школу, один — політичні науки. Нині маємо 28 стипендістів у Польщі, Південній Америці, Італії і Україні. За 20 років на Стипендійну Акцію виплачено 56,255 дол.

Культурно-освітня референтка підготувляла цікаві інформаційні програми для ширших сходин, влаштувала доповіді українських літераторів, висвітлювала прозирки з подорожей членок, а останніми роками — відеофільми з подій в Україні. При Відділі існує гурток книголюбів. Членки допомагали при висиланні книжок в Україну через фундацію "Сейбр".

Музейно-мистецька референтка при співучасті і допомозі мистецтвознавця Ірини Кашубинської влаштувала багато виставок творів образотворчого мистецтва наших художників, виставок і курсів народного та прикладного мистецтва, кулінарних курсів та обрядового печива для української громади і в американському середовищі. Референтура зібрала колекцію народного одягу з різних областей України. Користуємося також приватною колекцією вишиваних сорочок з Угринова (Сокальщина) Ірини Кашубинської.

Наш Відділ є членом Злучених Організацій Клівленду та Американської Федерації Жіночих Клубів Клівленду.

Наші членки належать до "Мережі дії" при Окрузі Огайо і беруть участь в акціях "Мережі" для підтримки незалежної України, пишуть листи до американського Уряду, законодавців, до газет і журналів у справі допомоги Україні, спростовують неправдиві інформації про неї.

Своє 40-ліття Відділ відзначив у неділю, 25 жовтня 1992 року святочним обідом у залі церкви св. Покрови. Залю гарно прибрала мисткиня Дарія Кульчицька.

На свято прибули не лише членки 33-го Відділу, але й численні гості з інших відділів Округи Огайо. Оленка Хміляр у супроводі Лідії Остапович відспіва-

ла американський гімн. Ольга Дем'янчук — голова Відділу — привітала гостей і союзнок та передала ведення програми заступниці голови Любі Боднар. Почесна членка СУА Ірина Кашубинська засвітила чотири свічечки, що символізували чотири десятиліття діяльності Відділу, і розповіла про працю в кожній з них. Анна Тарнавська у супроводі Марії Адамович та Ірини Криси внесла на сцену прапор 33-го Відділу СУА. Відспівано гімн Союзу Українок. Від Округи СУА в Огайо Відділ привітала з ювілеєм голова Округи Іванна Шкарупа. Від Українських Злучених Організацій Клівленду Відділ привітав і вніс тост на багаторіччя голова мігр Василь Ліщинецький.

Після обіду Іванна Шкарупа відчитала привіт від Головної Управи СУА. Вона передала голові Відділу Ользі Дем'янчук грамоту признання за 40-літню працю. Голів Відділу відзначено золотими медалями. За віддану працю відзначені також стипендійна референтка Іванна Вовк, організаційна Стефанія Вільшанецька, референтка суспільної опіки Дарія Говикевич, членка-основниця Стефанія Городиська і скарбничка Лукія Медицька.

Заступниця голови комітету 40-ліття Міля Русин відчитала привіт від Владики Роберта та інші привіти. Особисто привітав Відділ Роман Стахур від Товариства Сеньйорів.

У мистецькій частині свята визначний скрипаль зі Львова Богдан Субчак віртуозно виконав твори Лисенка, Брамса і Дворжака. Ірина Дубас майстерно віддеклямувала гумористичний вірш Зої Когут "Жінкам". Бандурист Олег Махлай зворушив присутніх виконанням своєї композиції "Наша Батьківщина" на слова Леоніда Полтави.

Свято закінчено відспіванням національного гімну.

Марта Сидір,
пресова референтка

ЮВІЛЕЙ 57-ГО ВІДДІЛУ СУА

У суботу, 31 жовтня 1992 року, 57-ий Відділ СУА в Ютиці, Нью-Йорк, відзначив 40-річчя своєї громадської праці. Свято розпочалося Молебнем у місцевій церкві св.Володимира Великого в наміренні союзняк, а після нього о. крил. Б. Смик пом'янув померлих членок Відділу.

У святочно прибраній залі української аудиторії, де зібралися представниці Окружної Управи Південного Нью-Йорку, відділів СУА з Вотервліту і Коговзу, гості і місцеві союзняки — жіночий вокальний ансамбль під керівництвом проф. Галі Гнап, урочисто відспівав гимн СУА. Голова 57-го Відділу в короткому святочному слові подала огляд діяльності Відділу за 40 років існування.

Засновницею Відділу була пізніша довголітня голова СУА Іванна Рожанковська. Поставивши собі за мету збереження української ідентичності серед чужого етносу та допомогу українській спільноті, згідно з напрямними Централі, союзняки запрограмували свою працю.

Діяльність Відділу розвивалася в кількох напрямках: культурно-освітньому, виховному, організаційному та суспільному. Кожного року на терені нашої громади заходами Відділу відбувалися концерти, святочні академії, доповіді, веселі вечори для розваги нашої громади. Відділ провадив дитячий садочок, курси ритміки і народних танків, улаштовував традиційні свята — о. Миколая, День Матері.

Організаційні референтки працювали в напрямі включення до Відділу нових жінок, зокрема молоді, для зміцнення Відділу і поживлення праці.

Суспільна ділянка вимагала постійної уваги до потреб нашої громади і до українців, що потребували моральної і матеріальної допомоги. Спершу це були "залишенці" по європейських країнах, що не могли виїхати за океан, потім українські політичні в'язні в межах СРСР і їхні родини в Україні, а відтак українські громади у Бразилії — четверте покоління емігрантів з України. Для них треба було зорганізувати матеріальну допомогу, активно підтримати ідею "стипендійної акції" для їхньої неможливої, але талановитої молоді, дати їм відчуття національну солідарність розкинутих по світі українців, а тим самим зміцнити їхню національну свідомість.

Тепер на чергу прийшла допомога Україні, потреба активно підтримати розбудову української держави, в яку вкладає багато серця і труду. Увесь час Відділ дружньо співпрацював з місцевими організаціями і підтримував усі культурні та політичні акції нашої громади.

Завдяки місцевим організаціям та громадянам за їхню співпрацю з Союзом Українок, голова Відділу висловила надію, що на допомогу старшим і заслуженим членкам прийдуть молоді свідомі українки зі свіжими силами та ідеями.

В мистецькій частині свята виступив жіночий вокальний ансамбль під орудою проф. Галі Гнап, що порадував присутніх новими піснями з України: "Всі ми родина", "Сховалось сонце за горою", "Карпати". Поезії Ліни Костенко, Зої Когут, Віри Ворскло в доброму виконанні Христі Ликтей, Катрусі Ликтей-Мельник і Віри Ризванюк доповнювали програму. Приємно збагатила програму молоденька співачка нашої громади Андріяна Гнап, що при фортепіановому супроводі своєї матері з глибоким відчуттям проспівала маловідомі на нашому терені народні пісні: "Смерекова хата", "По той бік гора" і "Повернення додому".

Зворушливо звучав гимн американських українців на слова В. Щурата. Мистецьку частину свята завершив наш національний гимн з участю всіх присутніх.

Під час вечери-бенкету виступили з привітаннями: Д. Кушнір від Окружної Управи Південного Нью-Йорку і 99-го Відділу у Вотервліті, п. Гогоша від Відділу в Коговзі, від місцевих організацій промовляли голова УККА проф. Б. Рабій, від Материнського кружка при СУМ — Анна Семеняк, від ООЧСУ — голова Осип Ліщинський.

Зворушливо прозвучав привіт гості з України Орісі Яновської — від "далекої, а близької нам Батьківщини".

Свято закінчив парох Ютики о. крил. Б. Смик словами глибокого признання за довголітню громадську працю місцевих союзняк.

З нагоди свого ювілею 57-ий Відділ переслав 200 дол. на фонд допомоги Україні.

Ярослава Томич,
голова 57-го Відділу СУА.

ПРОСИМО НЕ ЗАБУТИ ПРОДОВЖИТИ ПЕРЕДПЛАТУ ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"
ЧИТАЧАМ В УКРАЇНІ

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ДАТКИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

500.00 дол. — 1-ий Відділ СУА.

Спонсори Музейного концерту:

по 250.00 дол. — Богдан Бойчук і Марія Ревакович, д-р Андрій і Тетяна Тершаковці, д-р Клеменс і Ольга Рогозинські, Орест і д-р Зеновія Кунчі, Марк і Ярослава Сидораки, проф. Ярослав і Алла Лешки, Петро та Ілона Шиприкевичі, Борис Галаган, Євген та Євгенія Івашківи, Юрій та Христина Савицькі, Віра Тершаковець, Володимир і Анна Раки, Лідія Фіцалович, Ігор і Рома Гайди, Теодозій і Ольга Зазулі, Тит і Софія Геврики, д-р Осип Данко, Юрій і Ольга Левицькі.

200.00 дол. — Віра Скоп;

по 100.00 дол. — Орест та Лідія Глюти, Канадсько-Українська Мистецька Фундація;

50.00 дол. — д-р Осип Данко;

30.00 дол. — Віктор Боровський;

20.00 дол. — Любов Волинець.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

5,000.00 дол. — Юліан та Олена Бачинські;

1,000.00 дол. — Василь Бучяк;

500.00 дол. — Тиміш і Євгенія Шевчуки, Рома Шуган, Ігор і Рома Гайди;

250.00 дол. — Андрій і Лідія Закревські;

100.00 дол. — Михайло Лободяк;

75.00 дол. — Володимир Барагура.

Датки на Будівельний Фонд Українського Музею через Комітет Розбудови УМ, Відділ у Рочестері, Н.-Й.:

1,200.00 дол. — Стефанія Залітач; **700.00 дол.** — Анастасія Смеречинська; **600.00 дол.** — Стефанія Залітач — в пам'ять Марії Залітач; **по 200.00 дол.** — 47-ий Відділ СУА, Анастасія Смеречинська; **по 100.00 дол.** — Володимир і Ярослава Приймаки, 47-ий Відділ СУА, УНСоюзу — Відділ 217-ий, Людвіг Бах; **по 50.00 дол.** — Стефан Адамчук, Василь і Анна Сокоцькі, Микола та Анна Єдни, Кирило і Стефанія Костюки, Роман Левицький; **по 20.00 дол.** — Петро й Ірена Твердохліби, Фані Надіяк; **15.00 дол.** — Василь Сидор; **5.00 дол.** — Анна Матвіїв.

З нагоди дня народження Віри Тершаковець родина та приятелі зложили **650.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею, в тому числі: **по 100.00 дол.** — Орест і Лідія Білоуси, д-р Андрій і Тетяна Тершаковці, д-р Роман і Анна Алиськевичі; **по 50.00 дол.** — Богдан і Лідія Гайдучки, Олександр і Лідія Пясецькі, Роман Гавриляк і Марія Тершаковець, Ярослав і Марія Томоруґи, д-р Ярослав і Ольга Ставничі, Василь і Марія Тершаковці; **по 25.00 дол.** — кол. Роман та Уляна Рондяки, Наталія та Євген Змії.

З нагоди 50-ліття вінчання дорогих нам Оленки і Богдана Казанівських жертвуємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею. **Ярослав і Надія Бігуни**

З нагоди дня народження моєї Дорогої Дружини Христї Навроцької разом з приятелями складаємо даток на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку, а Шанов-

ній Ювілятці бажаємо многих і благих літ!

По 100.00 дол. — Юрій Навроцький, Оксана Рак;

по 50.00 дол. — Ольга Кузьмович, Марія Савицька, Ірина Щербанюк, Марта Ярош;

40.00 дол. — Анна Алиськевич;

по 30.00 дол. — Поля Книш, Марія Савчак.

В пам'ять **бл. п. Марії Даниш**, довголітньої і заслуженої членки Управи 64-го Відділу СУА, складаємо **100.00 дол.** на потреби Українського Музею. **64-ий Відділ СУА**

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В пам'ять **бл. п. д-ра Остапа Тарнавського 50.00 дол.** на Фонд виставки П. Холодного в Українському Музеї складає **д-р Осип Данко**

У світлу пам'ять **бл. п. Миколи Зацухного**, нашого щирого довголітнього приятеля, складаю **15.00 дол.** на цілі Українського Музею, а родині висловлюю свої найглибші співчуття. **Михайло Клезор з родиною**

У світлу пам'ять **бл. п. Ірени Витковицької** на Український Музей складає **50.00 дол.** Міра Залуцька, **30.00 дол.** — Люба Туркевич, **25.00 дол.** — Тереня Бень, а родині покійної висловлюють щирі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Михайла Мороза** на Будівельний Фонд Українського Музею **25.00 дол.** складають **Христя і Юрій Навроцькі.**

У першу болючу річницю смерті дорогої сестри **бл. п. Іванки Яремко** та в одинадцяті річницю смерті шваґра **бл. п. Михайла Яремка** складаємо **100.00 дол.** на Український Музей. **Марія і Степан Матвійківи**

Замість квітів на могилу **бл. п. Миколи Зацухного** складають на УМ: **50.00 дол.** — Олександра Крумшин, **25.00 дол.** — Євгенія та Євген Івашківи, **20.00 дол.** — Надя і Богдан Савчуки.

У світлу пам'ять **бл. п. Стефана Колтика**, чоловіка нашої членки Марії Колтик, складаємо на Український Музей: **по 20.00 дол.** — О. Папіж, М. Базюк; **по 10.00 дол.** — Л. Ярема, А. Кошельовська. Родині покійного висловлюємо щирі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Олени Іліїв** складаємо на потреби Українського Музею **50.00 дол.**, а родині висловлюємо щирі співчуття.

Катря і Володимир Воловодюки.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Данилюк 20.00 дол.** на Український Музей складають

Ярослав і Марія Базюки.

У світлу пам'ять наших мистців **Петра Мегики, Едварда Козака і Михайла Мороза** через 82-ий Відділ СУА складаю **150.00 дол.** на Український Музей. **Ірина Крамарчук.**

Замість квітів на свіжу могилу маестра **Михайла Мороза** складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею (через Комітет Розбудови УМ, Відділ у Рочестері, Н.-Й.). Вп. п. Ірині і синові Ігореві висловлюємо щирі співчуття. **Ірина і Мирон Руснаки.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. д-ра Степана Войтовича**, чоловіка моєї приятельки Олени, складаю **30.00 дол.** на розбудову Українського Музею. **Аріядна Лапичак-Бах.**

У світлу пам'ять **бл. п. Галини Мартинюк** складаємо **100.00 дол.** на Український Музей. **Д-р і Й. Х. Норейки.**

Закінчення на обкл.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

Бл. п. Олена Мартинюк, членка 7-го Відділу СУА в Огайо, після довгої і важкої хвороби, перед відходом у вічність, зложила **1 000.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В пам'ять **бл. п. Єви Василько**, дорогої мами членки нашого Відділу Ані Надраґи, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо глибокі співчуття.
19-ий Відділ СУА в Трентоні, Н.-Дж.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Олени Мартинюк** складаю **15.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а дітям і родині покійної висловлюю глибокі співчуття.
Ольга Трачук

Замість квітів на могилу довголітньої членки нашого Відділу **бл. п. Агафії Галишин**, на тризні членки зложили **100.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".
Управа 5-го Відділу СУА, Дітройт

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. д-ра Михайла Снігуровича**, чоловіка нашої членки, на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" зложили: **30.00 дол.** — 66-ий Відділ, **25.00 дол.** — Марія Кульчицька, **по 20.00 дол.** — Анна Гіна, Ірена Гладка, **по 10.00 дол.** — Ольга Посполита, Олександра Кузик, Ірена Мандич, Інка й Іванко Лодинські, Іванна Лодинська, **5.00 дол.** — Софія де Франко. **Разом 150.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Юрія Сеника**, батька Люсі Несторович, членки Відділу зложили **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".
Управа і членки 76-го Відділу СУА

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Зеновії Кульчицької**, нашої членки, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.
Управа і членки 78-го Відділу СУА.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Зеновії Кульчицької** **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" складає **Міра Залуцька**

На свіжу могилу **бл. п. Стефи Діби-Ценко** **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" складають **Христя і Юрій Навроцькі**

Замість квітів на могилу **бл. п. Анни Карпішки**, матері нашої членки Ірини Прийми, пересилаємо на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" **20.00 дол.**, а родині покійної висловлюємо щирі співчуття.
Окружна Управа в Дітройті

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Стефанії Вірстюк** складаю **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а доні Орісі і сестрі Лені Галаженко та всій родині висловлюю щирі співчуття.
Ольга Денисенко

Замість квітів на могилу **бл. п. Юліяна Палевича**, чоловіка моєї дорогої приятельки Миросі Лопатинської, складаю **30.00 австралійських дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".
Дарія Німців з Австралії

З НАГОДИ

З нагоди традиційного "Печення бараболі", яке відбулося 20 вересня 1992 р., пересилаємо **250.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".
19-ий Відділ СУА ім. Лесі України

З нагоди вінчання молодої пари Ксені Зелік та Марка Івасиківа складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а молодій парі на дорозі нового життя бажаю щастя, радості та "Многих літ!"
Ольга Трачук

З нагоди вінчання однієї молодої пари, наших приятелів, складаємо **100.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а молодим бажаємо щастя на новій дорозі життя!
Лідія і Юліяна Осінчуки

На обіді з нагоди 80-ліття Олі Дмитренко, який приготував 62-ий Відділ СУА в Глен Спей, О. Дмитренко зложила **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

На обіді з нагоди 80-ліття Клавдії Кіндзельської, який приготував 62-ий Відділ СУА в Глен Спей, К. Кіндзельська зложила **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Гонорар в сумі **20.00 дол.** за статтю "Де ви, ясні зорі, тихі води?", надрукованому в жовтневому числі "Нашого Життя", призначаю на Пресовий Фонд журналу.
Ольга Руденська

Гонорар в сумі **25.00 дол.** за спогад "В пам'ять товаришки" в червневому числі "Нашого Життя" призначаю на передплату журналу "Наше Життя" на Україну.
Лідія Бурчинська

Зворот коштів в сумі **20.00 дол.** за дорогу на святкування 60-ліття 24-го Відділу (Елізабет, Н. Дж.) складаю на Пресовий Фонд "Нашого Життя".
Ірена Чабан

ЗАПАСНИЙ ФОНД

В пам'ять дорогого чоловіка **бл. п. Івана Бориса** на Запасний Фонд журналу "Наше Життя" **20.00 дол.** складає **Дружина**

З приводу смерті нашої дорогої **бл. п. Олі Сохан** по **20.00 дол.** на Запасний Фонд журналу "Наше Життя" складають **Оля Григорук та Варвара Швед.**

Замість квітів на могилу **бл. п. Миколи Бульби** **10.00 дол.** на Запасний Фонд журналу "Наше Життя" складає **Марія Телій**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослава Мандзій**, сина довголітньої членки 49-го Відділу СУА Софії Мандзій, на Запасний Фонд зложили: **30.00 дол.** — Софія Мандзій, **по 10.00 дол.** — 49-ий Відділ СУА, Анна і Петро Поліщуки, Анна Приндота, Єва Ковтало, Ярослава Борачок, Рослин Йонас, Франк Вальтер, **по 5 дол.** — Юрій Шарпа, Дольорес Гіліс. **Разом 120.00 дол.**

ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ І МОЛОДІ — ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ

Щира подяка **Олі і Юркові Пастернакам** та їхнім дітям **Христі і Юркові** молодшому власникам оселі "Флямінго" на Лейк Джордж, за їхню безкоштовну теплу та щиросердечну родинну гостину під час з'їзду Берхтезгаденської гімназії. З цієї нагоди учасники з'їзду зложили **770 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля: Рома та Ігор Гайди, Христина Голубець, Анна і Любо Галуґи, Борис Жук, Леся та Володимир Лотуші, Галя і Богдан Маркові, Ларисса і Дмитро Пенцаки, Зіна та Ігор Раковські, Оля Савчак, Дарка Стахів, Слава і Богдан Харухи, Надя і Славко Шміґлі.

Як вдячність Господу Богу, що допоміг мені перенести тяжку операцію серця, складаю **100.00 дол.** через 56-ий Відділ СУА в Норт Порті, Флориди, на суспільну опіку — поміч потребуючим в Україні (сиротинець). В біді пізнається приятелів, тож о. д-рові Тилявському, о. прот. В. Мельникові, всім друзям і приятелям та союзнякам залишаюся безмежно вдячна. Хай Господь нагородить Вас усіх здоров'ям!

Леся Яськів

Управі і членкам 89-го Відділу СУА в Кергонксоні складаю щирю подяку за листи і побажання швидкого виздоровлення після важкої операції. Пересилаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Ольга Денисенко

З нагоди річниці подружнього життя д-ра Михайла і д-р Тамари Наболотних складаємо **100.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Марія і Мирон Кузьми,
Венес, Фл.

У світлу пам'ять дорогого нам **д-ра Богдана Макарушки** замість квітів складаємо на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля **100.00 дол.**, а родині висловлюємо щирі співчуття.

Наталія і Мирон Возняки

Вшановуючи пам'ять **бл. п. д-ра Михайла Снігуровича,** складаю **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, а дружині, доні і синові висловлюю щирі співчуття.

Лідія Фіцалович

У пам'ять **бл. п. Володимири Смик** з Ютики жертвую **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, а родині висловлюю щирі співчуття.

Зеновія Воробець,
членка 28-го Відділу СУА в Ньюарку

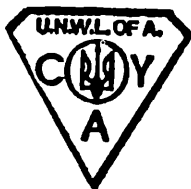
У пам'ять покійної **Олени Цісик-Танчак** складаю **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Зеновія Воробець,
членка 28-го Відділу СУА в Ньюарку

A donation was made in the amount of \$ 100.00 to UNWLA Chornobil Children Fund by **Andrew Balynsky** in memory of **John Balynsky.**

ПОПРАВКА

В листопадовому числі "Нашого життя" на 3-ій стор. обкладинки слід читати **...бл. п. Михайла Кобилянського,** батька членки нашого Відділу Тані Кузьми...

100 ТИСЯЧНИЙ ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

З нагоди 40-літнього ювілею 33-й Відділ пересилає **250.00 дол.** на Фонд ім. Олени Лотоцької в пам'ять своїх померлих членок, які відійшли у вічність: Олени Левицької, Павлини Мазур, Іванни Скопляк, Марії Радзикович, Марії Олексин, Антоніни Задорецької, Ярослави Цегельської, Ольги Кашубинської, Стефанії Сікори, Зеоніди Гончаренко, Єлисавети Антонович, Михайлини Ставничої, Марії Холодник, Марії Фаріон, Ольги Боднар, Марії Янів, Олександрі Мачалаби, Зені Ярош, Дарії Хилляк, Ірини Романів, Ярослави Данилевич, Антоніни Кашченко, Ольги Фік, Міри Сагайдак, Володимири Кухти, Ольги Городиської, Анни Стецяк, Катрусі Шокалюк, Стефанії Боднар, Стефанії Фур, Іванни Яремко.

З нагоди 40-ліття існування нашого 33-го Відділу ім. Лесі Українки пересилаю **25.00 дол.** на Фонд ім. Олени Лотоцької.

Стефа Цегельська,
членка 33-го Відділу

З нагоди видужання пересилаю **30.00 дол.** на Фонд ім. Олени Лотоцької і складаю сердечну подяку членкам 70-го Відділу в Пассейку за Службу Божу за моє здоров'я, відвідування мене в шпиталі, за одержані квіти та картки з поздоровленнями, а відтак за допомогу транспортом. Хай Всевишній нагородить їх здоров'ям і задоволенням.

Олена Бобеляк

В пам'ять найдорожчих родичів **Евфрозини і Антона Федьківих** складаємо **50.00 дол.** на Запасний Фонд ім. Олени Лотоцької.

Слава Букачевська з родиною

В пам'ять моєї покійної родички **бл. п. Лідії Рубчак** складаю **25.00 дол.** на 100-тисячний Фонд ім. Олени Лотоцької.

Лідія Рубчак-Одежинська

НАШИМ ДІТЯМ

Сієм, сієм, посіваєм,
З Новим Роком вас вітаєм!
Сієм зерном ваговитим
Добрим людям працювитим,
Не з сівалок, а з долоні
По долівці, по ослоні
Посіваєм в кожній хаті —
Будьте радісні й багаті.
Сієм густо перехресним
На добробут людям чесним,
Промовляєм з кожним кроком:
З Новим щастям,
З Новим Роком!

Марта Томенко. Різдвяна карточка. Україна, 1992
Marta Tomenko. Christmas card. Ukraine, 1992

ОЛЯ ГАЄЦЬКА

ДОПОМОЖІТЬ АНГЕЛИКОВІ!

Марчик з цікавістю, але й з неприхованим жалем дивився вгору, де щораз вище піднімався великий металевий птах, що повіз його старшого братика Ромка з бабусяю Наталкою в Україну. Це перша довша розлука з улюбленим братиком, і Марчикові було тяжко зрозуміти, що він ще замаленький, щоб поїхати з ними. Зажурений повернувся з мамою з летовища додому, міцно обнімаючи свого нерозлучного друга — малого ведмедика Кока.

Ромко з цікавістю розглядав пасажирів і стюардес у літаку, які допомагали приміщувати ручний багаж. Це була його перша повітряна подорож та ще до того українським літаком з синьо-жовтою стрічкою зверху. Це теж буде його перше Різдво, яке святкуватиме не разом з мамою, татом і Марчиком, але з бабусяю Наталкою і цілою великою ріднею в Україні, включно з маленькими племінниками — Юлею, Андрійком і Тарасиком, яких знає тільки з фотографій.

Через вікно Ромко побачив чудові маленькі сніжнобілі хмаринки, що ніби встеляли дорогу, якою летів літак. Задивлений у пухнасті хмаринки, хлопчик задрімав. І ось він начебто в небі бачить, як пильно працюють малі ангели, приготівляючи різдвяні подарунки для дітей на землі. А ось один із них, такий прекрасний, золотоволосий, у вишитій сорочці, — сидить зажурений на білій хмаринці.

— Що з тобою, мій дорогенький? — спитав Ромко і зразу відчув тепло, що повіяло від ангела.

— Я не можу настарчити подарунків, щоб обділити дітей у нашій молодій українській державі. Знаю, що колись там буде краще людям жити, але тепер... — Ангел не докінчив і зник за хмарами.

Ромко знав, що подарунки від святого Миколая і ангелів під ялинку дістають маленькі діти, а старших щедро обдаровують батьки, дідусі і бабусі, вуйки й тітки.

— Що ж треба зробити, щоб допомогти ангелові? — думав він. Розбудив його голос бабуні Наталки:

— Принесли обід. Їж, Ромчику, бо вистигне!

Час подорожі проминув досить швидко. І ось вони вже їдуть вулицями Львова, про який стільки розказували йому, і бабуня радо пояснювала, що містилося колись у старих гарних будинках, показала прекрасну церкву св. Юра, де спочили великий Митрополит Андрей та Патріярх Йосиф, Високий Замок.

А вже коли приїхали до тітки Галі — скільки було радості і цікавих розмов при зустрічі з родиною, яка численно зібралася в маленькому помешканні у Львові. Особливо раділи діти, розпаковуючи подарунки, призначені для них. А коли старші зайнялися серйозною розмовою, Ромко помітив, що діти побігли до другої кімнати і щось там старанно вкладали у невеличку торбу. Навіть Тарасик кинув туди своє малесеньке авто. Коли побачили Ромка — вжахнулися, але лише на хвилину і старшенька Оля почала пояснювати:

— Знаєш, Ромку, ви нас нині так гарно обдарували і ми дуже раді, але в нас є подруга Катруся, що живе у сусідньому домі зі своєю бабусею, бо батьків у неї немає. Моя мама часом їм носить молоко, хліб. Таких самітних людей і

дітей у Львові багато і не всі мають щедрю родину в Америці, щоб їм допомагала. Ми небагаті, але хочемо поділитися з Катрусею своїми подарунками. Думаю, що ти і бабця Наталя не будете сердитися, правда?

— Ні, — тихо сказав Ромко.

Ясно палали свічки на маленькій ялинці при Святій Вечері. Хоч за столом було тісно, але сиділа там, крім гостей з Америки, ще мала худорлява дівчинка Катруся в новому светерку разом зі своєю бабусею. Юля і Андрійко колядували:

Ісусе милий, ми небагаті,
Золота й дарів не можемо дати,
Та дар цінніший несемо від мира —
Це віра серця і любов щира.

Ромко довго не міг заснути цього прекрасного вечора, бо за вікном гомоніли львівські діти, що ходили з Вертепом і колядою. В його голівці снувалися пляни: повернеться додому в Америку і буде збирати забавки від знайомих дітей, кімнати яких переповнені ведмедиками, ляльками, автами та іншими іграшками, — для дітей у Львові. Тоді певно усміхнеться ангел у вишій сорокці, що сидить на сніжнобілій хмарці.

ГАННА ЧЕРІНЬ

ВИБИРАЮ ЯЛИНКУ

Марта Томенко. Різдвяна карточка. Україна, 1992
Marta Tomenko. Christmas card. Ukraine, 1992

Вже надворі повно снігу
Нам насипала зима.
Закувала річку в кригу,
Ще й метелицю здійма.

Не злякає завірюха:
Затуляє шапка вуха,
Гріють чоботи й кожух —
Не боюсь я завірюх!

Ми поїдемо на фарму,
Де газдує мій дідусь.
Виберу ялинку гарну —
Це ж собі, а не комусь!

І високу, і рівненьку,
І рясну, і зелененьку,
Щоб світилась у вікні,
Усміхалася мені.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

У четвер, 14 травня 1992 року, після довгої та тяжкої недуги відійшла у вічність на 96-му році трудолюбивого життя довголітня і заслужена членка 5-го Відділу СУА у Дітройті **Агафія Галишин**.

Народилася Агафія 1896 року в Галичині, на Тернопільщині. До Америки приїхала у 1920 році молодою дівчиною. Вийшла заміж за Павла Галишина. Подружжя мало двох синів і дочку, яким дали релігійне виховання.

Агафія Галишин відзначалася лагідною вдачею. Любила свою церкву і народ, з якого вийшла. Підтримувала церковні та громадські організації. Включилася до праці у Сестрицтві при церкві Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Гемтремку. Була також однією з засновниць 5-го Відділу СУА і багато праці вклала в нього як фінансова секретарка.

На святкуванні 50-ліття 5-го Відділу у 1983 році була відзначена грамотою Почесної членки за заслуги довголітньої та прикладної праці для СУА. В Окружній управі вона була членкою контрольної комісії.

У похоронних Богослуженнях 16 травня членки Відділу взяли численну участь, щоб молитвами відпровадити покійну на місце вічного відпочинку, на цвинтар Монт Олівет. Замість квітів на могилу покійної, зложили 100 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

У глибокому смутку покійна залишила сина з родиною, невістку-вдову по другому синові та троє внуків. Один внук Іван Винницький якраз в тому часі закінчив богословські студії.

**Управа і членки
5-го Відділу СУА.**

24 жовтня 1992 року відійшла у вічність почесна голова і довголітня членка Управи 64-го Відділу СУА **св. п. Марія Даниш**, яку на Панахиді прощала колишня голова Відділу Христа Навроцька такими словами: "Одним з найважчих завдань є прощати людину у вічну дорогу, а тим більше когось, хто був близький, когось, з ким єднала спільна праця, спільні ідеї та приязнь.

Маруся Даниш — це людина, яка не мала ворогів, людина, яку любили і шанували всі, хто з нею працював і хто її знав. Народилася вона у священничій родині о. Бадана в Завадці біля Турки. Гімназію закінчила в Перемишлі і почала студіювати медицину у Краківському університеті. Була активна в студентській громаді, і коли польська влада почала переслідувати українських студентів у зв'язку з політичними процесами, її заарештували.

В 1938 р. Маруся вийшла заміж за д-ра Тараса Даниша. Прийшов час, коли треба було покидати рідні землі, і родини Данишів та Баданів вирушили на Захід і зупинилися в Австрії, де проживали з маленькою Ромою до виїзду до Америки. Тут прийшла на світ друга доня, Наталя. Коли Талі було 6 років, звалився важкий удар на Марусю — помер д-р Даниш (1957). Вона залишилася сама з малими дітьми. Єдину підтримку мала від свого брата д-ра Богодара Бадана.

Маруся працювала і виховувала дочок, дала їм високу освіту, впоїла в них знання про далеку Україну та любов до неї.

Коли обставини дозволили, Маруся Даниш увійшла в громадську працю у 64-му Відділі СУА. Від 1965 р. вона була членкою управи Відділу, займала пости в імпрезовій, виховній, пресовій референтурах, була кореспондентською секретаркою, заступницею голови, врешті від 1971 до 1974 і від 1977 до 1979 року очолювала Відділ. У 35-ліття 64-го Відділу одержала почесне головство. Під час її головування Відділ

дістав перше відзначення за дуже успішну працю для організації. Грамоту одержала голова на XVIII Конвенції СУА.

Від 1980 року була фінансовою секретаркою і як всю іншу працю виконувала і це доручення взірцево. Завжди допомагала у комісіях імпрезовій та господарській і ніколи не відмовляла. На Марусю можна було числити.

З рамени СУА входила як член до управи Українського Музею, для розбудови якого віддала дуже багато праці. Організувала добровольців на чергування в Музеї та до тимчасової праці для висилки каталогів, карток тощо. Разом з комісією приготувала прийняття при нагодах виставок чи доповідей. Тому від Українського Музею прощав покійну д-р Осип Данко.

В тому ж часі Маруся пережила другу велику втрату — несподівано помер її єдиний брат. Незважаючи на важкі удари долі, вона корилася Божій волі, бо була глибоко віруюча і в повному значенні того слова християнкою. Може за це Бог винагородив її чудовими внуками, які до кінця її життя були для неї розрадою. Раділа ними, переживала з ними усі радості і була горда, що двоє з них вже є в новацтві.

Сьогодні для нас усіх важкий день, бо українська громада, зокрема СУА та Український Музей, втратили таку цінну членку, яку годі буде заступити. Хто мав приємність і честь працювати з Марусею Даниш — цинив її за високу особисту культуру: скромність, точність, вироблене почуття відповідальності та велике зрозуміння завдань діяспори для збереження української ідентичності на чужині, зокрема культурних надбань.

Як важко приходиться мені прощати дорогу Марусю, але вірю, що мої слова — це не трафаретне підкреслення латинського прислів'я "De mortuis aut bene, aut nihil", бо справді про покійну Марусю можна тільки добре сказати.

Прощаю Тебе, дорога Марусю, від голови 64-го Відділу Ніни Самокіш, яка відлетіла сьогодні до Києва на похорон Івана Світличного, від Управи та всіх членок Твого улюбленого Відділу, які глибоко переживають Твій відхід у вічність.

Вам, дорогі Ромо, Талю, Стефане і внуки, передаю вислови глибокого співчуття. Хай Бог дасть Вам силу пережити це велике горе, а Тобі, наша незабутня приятелько, заявляю, що пам'ять про Тебе завжди буде з нами, бо такої людини не можна забути.

Спи спокійно! Вічна Тобі пам'ять!"

ВІД РЕДАКЦІЇ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статтей. Згідно з журналістичною практикою не подається копій, що були поміщені, чи переслані до інших газет чи журналів. Будемо вдячні, коли пресові референтки та дописувачі будуть придержуватися тієї засади.

Редакція не приймає матеріалів, не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде поміщувати неввічливих, образливих для кого-небудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 674-5508. Fax: (212) 254-2672

Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Закінчення зі стор. 31

У світлу пам'ять **Едварда Козака, Михайла Мороза та Михайла Зелика** складаю **125.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Лідія Фіцалович.

У світлу пам'ять **Едварда Козака і Михайла Мороза** складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Ігор і Рома Гайди.

У світлу пам'ять **бл. п. Марії Даниш** на потреби Українського Музею складають:

150.00 дол. — Cairns & Associates, Inc., **100.00 дол.** — д-р Осип Данко; **по 50.00 дол.** — Віра Березовська, Brain Reserve, Inc., William Schmitt & R & D Senior Staff, Peter Bertolini; **40.00 дол.** — Софія Петеш; **30.00 дол.** — Павло і Олеся Матійцьо; **по 25.00 дол.** — Василь і Анна Натини, Лідія і Орест Білоуси, Joanne Mattina, Edgar & Rebecca Raines, Paula Anthony; **по 20.00 дол.** — William G. Reynolds, Stephen & Donna Everett; **15.00 дол.** — John Wilson; **по 10.00 дол.** — Лідія Гайдучок, Марта Черник, Sherri Greene, Leanne Paschetto, Amy Jurkowitz, Lola White, Barbara Haderlein, Cynthia Marek, Patricia Crocker-Lester, Lisa Strick, Leslie Lifker, Alan Jope, Beth Moeller, Стефанія Савчук, Ірина Руснак; **по 5.00 дол.** — Terri Ann Dagostino, Edward Bedesem.

В пам'ять **бл. п. Марії Даниш** на Будівельний Фонд Українського Музею членки 64-го Відділу СУА (разом з родинами) зложили:

по 100.00 дол. — Марія Савицька, д-р Роман і Анна Алиськевичі, Богдан і Наталія Ковалі, Стефан та Іванна Рожанковські; **по 50.00 дол.** — Ярослав та Ірена Падохи, Юрій і Дарія Костіви, Поля Книш, Стефан та Ольга Крижанівські, Юрій і Дарія Звілі; **30.00 дол.** — Володимира Івануса; **по 25.00 дол.** — Роман і Мирослава Коваліви, Марія Підгородецька, Євгенія Корчинська, Христя та Юрій Навроцькі, Лідія Крушельницька, Люба Артемишин, Марія Па-

лідвор; **по 20.00 дол.** — Галя Гошовська, Олена Кисілевська, Наталія Крупська, Стефанія Пурій, Ярослава Стасюк, Лариса Зелик, Ніна Самокіш, Софія Салдан; **15.00 дол.** — Уляна Старосольська; **по 10.00 дол.** — Люба Раковська, Наталія Білоус.

У світлу пам'ять **бл. п. Марії Даниш** на Будівельний Фонд Українського Музею зложили: **200.00 дол.** — Ярослав і Соня Рожанковські; **по 100.00 дол.** — Марта Цимбаліста, Тяня і Володимир Демчуки, д-р Микола і Марія Грушкевичі, Любомир та Оксана Крушельницькі, Ярослава Барисевич, Роман та Олена Гуглевичі, Христина і Павло Гайнори; **по 50.00 дол.** — Нестор і Марта Базарки, Зеновія та Василь Никифоруки, Марта і Роберт Торіеллі, Володимира та Стефан Сливоцькі, Марія Макарушка; **по 25.00 дол.** — Дарія Байко, Марія Шуст, Любов Дражевська, Стефанія та Володимир Косовичі, Богдан Гуглевич, Євгенія Івашків; **по 20.00 дол.** — Дарія Шепарович, Розалія Ганущак; **15.00 дол.** — Люба Пежанська; **10.00 дол.** — Софія Королюк.

В пам'ять **бл. п. Михайла Мороза** на потреби Українського Музею (монографію Михайла Мороза) зложили: д-р Іван та Наталія Макаревичі — **200.00 дол.**; Марія Савицька — **100.00 дол.**; **по 50.00 дол.** — Люба Мриглоцька, Хосе і Марія Кознарьські-Казанови, Йозеф і Ольга Боби, Стефан та Ольга Крижанівські, 67-ий Відділ СУА; **по 25.00 дол.** — Галина Костюк, Євгенія і Євген Івашківи.

В пам'ять **бл. п. проф. Петра і Дарії Мегиків** складаємо **25.00 дол.** на Фонд ім. Петра і Дарії Мегиків.

Богдан і Стефанія Чаплинські

В пам'ять **бл. п. проф. Петра Мегика** складаю **20.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Зенон Михайлевський.

У світлу пам'ять **Олени Кос-Вергановської** складаємо **200.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Д-р Ярослав і Софія Рожанковські.

"Our Life" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Subscription in the United States of America \$20.00, half year \$10.00, single copy \$2.00.

COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 20.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна — 20.00 дол., піврічна — 10.00 дол. Поодинокое число 2.00 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за винятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 20.00 американських доларів.

© Copyright 1993 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
Fax (201) 772-1963

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" (USPS 414-660)
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Із книги "Взори вишивок домашнього промислу на Буковині": Е. Кольбєнґєєр, 1912. таблиця ч. 21. Деякі з тих взорів мають свою назву, наприклад: н. 1 — церковця, н. 3 — ключка, н. 6 — гусяча лапка, н. 7 — ялиця, взори н. 1, 2, 4, 6-8 з рукава жіночої сорочки, н. 3 і 5 погрудки. Вишивати нитками ч. 304.

From the book "Specimen Embroideries of the Peasant Home Industry in the Bucovina. Author — E. Kolbenheyer. 1912. Table #21. Some of the designs have names such as #1 — church, #3 — lock, #6 —goose foot, #7 —evergreen treee. Designs #1, 2, 4 and 6-8 are from the sleeve of a woman's shirt, and #3 and 5 are from the front of the shirt. Embroider with thread #304.